

IV PREMI ARRELATS DE NARRATIVA BREU 2004

Temàtica: contes escrits, en prosa i en llengua catalana, sobre viatges, reals o imaginaris.

Premi: un viatge a Atenes de cinc dies per a dues persones.

Termini: 12 de març de 2004 a les 14 h.

Lloc de recepció dels relats: Servei de Llengua Catalana (Gran Via de les Corts Catalanes, 585, 08071 Barcelona) o les seus de les comissions de dinamització lingüística (CDL) de cada centre de la UB.

Podeu consultar les bases a <http://www.ub.es/xdl/arrelats4.htm>

'VOCABULARI D'EMPRESA' 'VOCABULARI DE FÍSICA'

Aquest més d'octubre s'han publicat el *Vocabulari d'empresa* i el *Vocabulari de física* dins la col·lecció de **Vocabularis Bàsics per a l'Alumnat del Servei de Llengua Catalana**. El *Vocabulari de física* és una segona edició conjunta

dels sis vocabularis que la Comissió de Dinamització Lingüística (CDL) de la Facultat de Física ja havia publicat en aquesta col·lecció. En aquesta segona edició, que conté 1.337 entrades, s'han revisat i ampliat els continguts dels vocabularis de la primera edició, i s'hi han afegit els equivalents anglesos de tots els termes. El *Vocabulari d'empresa* ha estat elaborat per les CDL de la Facultat d'Econòmiques i de l'Escola d'Estudis Empresarials. Conté 605 entrades, amb equivalències al castellà i l'anglès, i és un recull bàsic de termes relacionats amb el món empresarial (gestió i administració d'empreses, finances, màrqueting, etc.).

PREMI DE COMUNICACIÓ CIENTÍFICA "JOAN LLUÍS VIVES" 2003

Adreçat a estudiants amb la tesi doctoral inscrita i no defensada públicament.

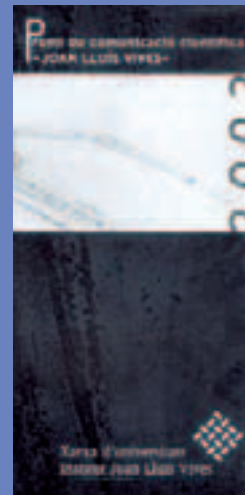
Per participar-hi cal presentar un article periodístic escrit en català, original, inèdit i no premiat en altres concursos.

L'objectiu del premi és fomentar les habilitats comunicatives dels estudiants de doctorat.

Premi: dos premis, de 1.500 € cadascun, i la publicació dels dos articles guanyadors a la revista *El Temps*.

Termini: 30 de desembre de 2003.

Podeu consultar les bases a <http://www.vives.org/pcc/>

CURSOS DEL SEGON SEMESTRE DE 2003-04

Cursos de nivells inicials

- ➔ Comprensió i iniciació oral - 80 hores (40 + 40 h)
- ➔ Agilitació oral - 80 hores
- ➔ Fluïdesa i correcció oral - 80 hores

Curs inicial de comprensió del català parlat i escrit - 20 hores

(per a estudiants que saben llengües romàniques)

Cursos de nivells avançats

- ➔ Nivell elemental (B) - 80 hores
- ➔ Nivell de suficiència (C) - 80 hores
- ➔ Nivell de proficiència (D) - 80 hores

Cursos específics

- ➔ Redacció de textos - 30 hores
- ➔ Grup de conversa i correcció fonètica - 40 hores
- ➔ Taller d'escriptura creativa - 40 hores
- ➔ Correcció de textos escrits i orals - 60 hores

Informació i inscripcions

Secretaria del Servei de Llengua Catalana
Gran Via de les Corts Catalanes, 585. 08071 Barcelona
Horari:

Matí: de dilluns a divendres, de 9 a 13 h
Tarda: dilluns, dimarts i dimecres, de 16 a 18 h
Telèfons: 934 035 477 i 934 035 478
formacio@slc.ub.edu
www.ub.edu/slc

FONDÀRIA

4 Les ideologies lingüístiques de l'alumnat de la Universitat de Barcelona.
Carles de Rosselló i Emili Boix-Fuster

6 Les llengües a la universitat: mobilitat estudiantil i normalització lingüística.
Albert Bastardas

OPINIÓ DEL LECTOR 10

QUEDEM AL BAR

11 Parlem del català a la Universitat.
Vanessa Bretxa i Joan Font

SEPARATA

15 "SON DE NIT". III Premi Arrelats 2003.
Laura Macho Pérez

L'ALTRA VIDA DE L'ESTUDIANT

19 D'Alemanya a la UB.
Katharina Wieland

CONTE INTERACTIU

27 "Allò que mai no havia d'haver començat".
Pep Quintana

28 "Conillets a amagar, amagar" (final).
Montalbà Bori

ENTRETESTA

28 El concurs enxarxat.
Maria del Mar Barsó

29 Els mots enxarxats.
Vicenç Tuset

L'ENTREVISTA

32 Quatre paraules amb... Glissando*.
Anna Serdà i Albert Solé

FORA D'HORES

21 Zona de lectura
Manuel Vázquez Montalbán.
Miquel Caminal Badia

21 Zona de poesia
Si de nou voleu passar...
Isabel Yglesias

23 Zona de cinema
Anem de festivals (III).
Vicenç Tuset
Qui és qui... al cinema?
Ruth Bruguera

25 Zona musical
Brams: 'Energia'. Marc Ortiz
Propaganda pel fet. Anna Serdà

26 Ciberzona
El català a Internet, un món virtual.
Mireia Bargalló

Consell de Redacció (Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB): Eduardo Balbuena, Mireia Bargalló, M. del Mar Barsó, Vanessa Bretxa, Josep Cara, Georgina Castellà, Joan Font, Montserrat Lleopart, Marc Ortiz, Jordi Matas, Conxa Planas, Anna Serdà, Albert Solé, Isabel Yglesias. **Coordinació:** Josep Cara, Georgina Castellà, Montserrat Lleopart.

Col·laboradors d'aquest número: Anna Ametller, Júlia Bardera, Mireia Bargalló, Maria del Mar Barsó, Albert Bastardas, Emili Boix, Montalbà Bori, Vanessa Bretxa, Ruth Bruguera del Campo, Miquel Caminal, David Casals, Maria Casals, Núria Castells, Carles de Roselló, Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu, Àngels Egea, Joan Font, Maite Fuertes, Antònio Garcia, Consol Llupià, Laura Macho, Rubèn Mettini, Francesc Orenes, Marc Ortiz, German Alfonso Reyes Mendoza, Pedro Riera, Jaume Palau, Joaquim Perona, Pla-Narbona, Cristòfol Pons, Pep Quintana, Anna Serdà, Albert Solé, Miquel Tarzan, Vicenç Tuset, Laura Velasco, Alfred Verdaguer, Katharina Wieland, Isabel Yglesias, Mariano Zuzunafa. **Revisió lingüística:** Servei de Llengua Catalana de la UB.

Edita: Servei de Llengua Catalana de la UB.

Disseny de la coberta: Antònio Garcia, Laura Velasco i Mariano Zuzunafa. **Fotografia de la coberta:** Mariano Zuzunafa.

Disseny, edició i maquetació: L'apòstrof, SCCL.

Fotolits: Addenda, SCCL. **Imprimeix:** Gramagraf SCCL.

DL B-22352-02

enXARXA'T té una periodicitat semestral. Els articles de la revista reflecteixen exclusivament l'opinió de qui els signen. Per participar en el proper número o publicar una carta d'opinió, escriu-nos a enxarxat@slc.ub.edu.

Amb el suport tècnic del Servei de Llengua Catalana de la UB.

Amb la col·laboració del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística, Vicerectorat d'Estudiants de la Universitat de Barcelona. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Les ideologies lingüístiques de l'alumnat de la Universitat de Barcelona

Tant per l'origen heterogeni de la població universitària, com per la peculiar situació de contacte de llengües que es dona a Catalunya, la Universitat de Barcelona és una de les universitats lingüísticament més complexes del món occidental. Per això, a partir d'una recerca qualitativa, hem preguntat a trenta-dos estudiants de diferents àrees de coneixement de la Universitat com copsen i resolen els reptes que els planteja el seu entorn sociolingüístic. En concret, en aquest article exposem breument, d'una banda, com valoren el fet que l'anglès pugui ser llengua d'instrucció, i de l'altra, quin hauria de ser el codi d'ensenyament quan hi ha estudiants d'Erasmus a classe.

La doble visió de l'anglès

Entre l'alumnat de la UB, el reconeixement de l'anglès com a llengua internacional de prestigi té una adhesió pràcticament unànime. Per a uns perquè representa "la llengua del futur", i per a d'altres perquè ha de formar part del bagatge cultural de qualsevol universitari. L'anglès, doncs, és percebut com un capital lingüístic de primer ordre, i per tant, cal invertir-hi. En l'àmbit universitari, aquesta inversió es concentra en una motivació acadèmica i en una altra de comunicativa. En primer lloc, l'anglès es considera una eina bàsica per a la *comprensió* de textos científics relacionats amb l'ensenyament propi. Remarquem la paraula *comprensió* perquè la necessitat d'augmentar la competència en anglès per millorar el rendiment acadèmic vol dir tenir en compte sobretot les habilitats receptives —principalment la lectura—, i deixar en un segon pla les productives —l'escriptura o l'oralitat. En segon lloc, la mobilitat estudiantil provoca nombrosos encontres intergrupals en què la interacció sovint s'ha de resoldre en anglès. En aquesta situació, l'alumnat autòcton sí que malda per superar "l'etapa gestual" i així arribar a mantenir una conversa fluïda en anglès. Com va

apuntar una alumna, "vas a qualsevol lloc d'Europa i saben construir una conversa en anglès i aquí, *bueno...* a mi *per lo menos* em ve un estranger i em puc espavilar, però amb gestos, eh?"

En aquest context, on un mínim coneixement de l'anglès es veu com a *impepinable*, cap informant no va renunciar explícitament a aprendre'l o a millorar-ne la competència. Això no obstant, paral·lelament a l'acord respecte de la utilitat de l'anglès, es va generar un altre consens igual de cohesionat en què es rebutjava l'opció que terceres llengües —a la pràctica, l'anglès— esdevinguin codis vehiculars d'instrucció (opció ja plenament vigent des de l'aprovació, el febrer de 2003, de la Llei d'universitats de Catalunya). Per què es produeix entre l'alumnat aquest posicionament tan dicotòmic?

Per respondre la pregunta cal fixar-se principalment en l'aspecte de la competència lingüística, tot i que no manquen estudiants que recorren a arguments ideològics. Pel que fa a la primera causa, la majoria d'alumnes són conscients que a la universitat cal millorar el nivell de la tercera llengua, perquè hi ha un acord molt ampli a assenyalar que "el nivell d'anglès a Catalunya és molt baix", com va concloure un informant. La majoria d'alumnat es veu incapacitat per posar en pràctica les seves habilitats lectoescriptores en anglès en un pla d'igualtat amb les que posseeix en català o castellà. I això té com a conseqüència un refús contundent a l'adopció de l'anglès com a codi d'ensenyament. A més, hi ha un petit sector d'alumnes que s'oposa a la utilització de l'anglès a les aules per qüestions ideològiques: uns perquè creuen que la Universitat no hauria de renunciar al català en favor ni del castellà ni de l'anglès, i d'altres perquè veurien l'ús d'aquesta llengua com un pas més de la invasió cultural anglòfona que ja es produeix en l'àmbit de l'oci juvenil.

Els Erasmus o l'origen de (gairebé) tots els conflictes lingüístics

Plantejar el tema lingüístic quan hi ha individus al·lòfons a classe, implica necessàriament que l'alumnat posi de manifest la seva vitalitat etnolingüística, i per tant que defineixi el valor que atorga tant al català com al castellà. Tot seguit exposem tres dels principals raonaments amb què els informants justifiquen l'ús d'una o altra llengua en aquesta situació. Per tal de simplificar la terminologia, utilitzarem el terme *Erasmus* per referir-nos a l'alumnat que no entén el català i que ha vingut acollit en qualsevol dels programes de mobilitat estudiantil.

Una part destacada de les intervencions dels informants va consistir a reclamar els drets lingüístics de l'estudiant estranger. "Si a tu *te dona igual*, i li pots fer un favor a un altre, per què t'has de complicar la vida?" Aquest fragment concentra en poques paraules algunes de les idees-força dels informants que se situen al costat dels

Erasmus. Aquest posicionament parteix de tres eixos: (i) a qualsevol alumne educat a Catalunya li hauria de "*donar igual*" rebre les classes en català o castellà; (ii) fent la classe en castellà "li pots fer un favor" a un company Erasmus, el qual desconeix la llengua catalana; i (iii) fer la classe en català o mostrar-se contrari al canvi de llengua genera una tensió innecessària: "per què t'has de complicar la vida" si el castellà pot resoldre la situació? El que aquesta alumna demana, doncs, és la prevalença dels drets lingüístics dels estudiants estrangers sobre la dels autòctons, al·ludint implícitament a la tolerància lingüística de l'alumnat català.

Un segon argument és el que posa l'accent en el professorat. Com han constatat part dels informants, la presència d'Erasmus a l'aula porta els docents a usar el català o el

castellà a partir de les pròpies conviccions ideològiques, o a traspassar la decisió al conjunt de la classe. Així, aquest es converteix en un terreny "campi qui pugui". En no haver-hi un consens sobre com s'ha d'actuar, hi ha alumnes que viuen com un menyspreu el fet que el professor — o alumnat autòcton — no s'avinguin a canviar de llengua: "A classe s'ha donat el cas que el professor digui 'hi ha algú que tingui algun problema perquè no es parli en català? És que hi ha un Erasmus'. I han dit 'sí'. Llavors es fa en català, i l'Erasmus que es foti."

Finalment, el tercer argument, patrimonialitzat sobretot pels estudiants contraris al canvi d'idioma, és el que vincula llengua amb territori. Aquests informants sostenen que estudiar a l'estranger implica "obertura de ment", de manera que ells no demanarien l'ús d'una o altra llengua en un país que no fos el seu. Paral·lelament, esperen dels seus companys Erasmus una actitud semblant, cosa que a la pràctica suposa no exigir l'ús del castellà en detriment del català. Això no obstant, la defensa de l'ús del català sempre se sosté des de posicions que permetin deslliurar l'informant d'una imatge d'extremisme o intolerància. Un bon exemple el trobem a la darrera frase d'aquest fragment: "Jo si me n'anés a Londres o a Bilbao, no demanaria mai que es fes en castellà una classe. Ara, que si hi ha un Erasmus i diuen de fer-ho en castellà, jo mai diria que no."

Conclusió

Tothom accepta que, en general, el nivell d'anglès dels estudiants catalans és baix o molt baix i que això pot dificultar la mobilitat estudiantil o la comunicació en els casos en què la interacció es resol en anglès. Malgrat que la diagnosi de la qüestió no ofereix dubtes, la solució per a la millora de la competència lingüística en aquesta llengua no és gens clara. Si una de les mesures passa per convertir l'anglès en codi d'instrucció, ara mateix aquesta opció té més detractors que defensors.

D'altra banda, hem vist alguns dels principals arguments que empra l'alumnat local per justificar la seva ideologia lingüística vers els Erasmus. Hem comprovat que els que es posicionen de manera favorable al català com a llengua d'instrucció encara no han bastit un discurs prou sòlid que doni resposta a *la pregunta*: per què la classe no es pot fer en castellà si l'entens perfectament? En no haver-hi un contraargument satisfactori, la major part d'aquest sector d'estudiants necessita desmarcar-se de les opcions considerades extremes. Als que són favorables a canviar de llengua en cas que hi hagi alumnat estranger no els cal justificar la seva tolerància lingüística: guanyen tota la credibilitat en aquest terreny des del moment que proposen el castellà com a llengua franca d'alumnat autòcton i forà.

Carles de Rosselló i Emili Boix-Fuster
Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació

Les llengües a la universitat: mobilitat estudiantil i normalització lingüística¹

1. Introducció

Catalunya i les seves universitats entren en una nova etapa històrica presidida per l'augment dels intercanvis i dels contactes amb altres estats i societats i per la integració en noves estructures polítiques, econòmiques i culturals, amb uns efectes que de moment no podem preveure. Des del punt de vista sociolingüístic no podem saber a hores d'ara com afectaran tots aquests nous fenòmens directament o indirectament la comunicació lingüística a Catalunya, però el que sí que és clar és que cal no quedar-se quietos.

Per establir aquestes polítiques lingüístiques tenim ara més preguntes que no pas respostes. Com organitzar una universitat oberta cap a enfora tot mantenint la funció de prestigi de la universitat per al català? Com realitzar la compatibilitat entre la preservació de les llengües nacionals i la mobilitat d'estudiants a escala europea? Com construir un espai europeu respectuós amb la diversitat lingüística? Com fer possible l'atracció d'estudiants de postgrau estrangers? Qui s'ha d'adaptar a qui? L'estudiant a la universitat o la universitat a l'estudiant?

2. Els efectes sociolingüístics de la mobilitat estudiantil

Per començar a intentar dibuixar alguna resposta pràctica a tot aquest munt de qüestions des del punt de vista sociolingüístic, una qüestió que cal abordar prioritàriament és la de quins problemes pot plantejar el fet que cada vegada hi hagi més estudiants de fora del país a les universitats catalanes. Probablement, el que més preocupa d'aquest fenomen és la por que augmenti la presió per a la docència en castellà i que això reduï-

xi *de facto* la docència en català, que tant ha costat d'aconseguir. La segona qüestió podria ser si el volum d'estudiants no capacitats en català poden aportar efectes sociolingüístics importants en les converses interpersonals que tenen lloc en l'espai universitari. Considero, però, que aquesta qüestió és menys rellevant des del punt de vista sociolingüístic, perquè el volum d'estudiants de fora que puguem rebre en aquests moments no sembla que hagi de tenir, ara com ara, repercussions considerables en aquest sentit.

Per tant, com enfrontem el "problema" de la mobilitat estudiantil? El primer que ve a la ment d'una manera lògica és que el fet de postular aquesta mobilitat dels estudiants universitaris atorgarà noves responsabilitats a totes les parts afectades. El fet que la gent es pugui moure lliurement no afecta només les comunitats receptores, sinó també les emissores, ja que no es pot pensar a promoure la mobilitat de les persones sense facilitar-los els instruments necessaris per a l'adaptació a la nova

societat, en el marc de la qual viurà una temporada que pot ser més o menys llarga segons els casos. Això vol dir que s'imposa un concepte important, el de la *preparació prèvia* de la mobilitat dels estudiants.

Des de la perspectiva europea sobre la mobilitat dels estudiants, hi ha plena consciència de la necessitat de la poliglòtització del ciutadà europeu futur, i alhora de la clara obligació dels diversos grups lingüístics de preservar un nucli dur important de docència a la universitat amb els codis propis de cada país. Les universitats, per tant, haurien d'acomplir una tasca notable pel que fa a la poliglòtització dels estudiants, ja que el ciutadà europeu del futur ha de ser un ciutadà amb competències plurilingües. Això implica que aquests estudiants s'hauran de preparar, a la universitat d'origen, en les llengües dels països on vulguin anar posteriorment.

Si ens situem ara específicament en el marc espanyol, és molt important, doncs, de vehicular-hi el concepte de *preparació prèvia* i de difondre la idea que els instituts i les altres universitats haurien de preparar els estudiants també en català, o bé de facilitar-los aquesta possibilitat. La distància entre el castellà i el català és la mateixa que la del català al castellà i, per tant, no és tan impossible arribar, si més no, a una comprensió i a un domini mínim que faria possible l'aplicació del principi actual de l'ús lingüístic a la nostra universitat. Aquest principi estableix que, malgrat l'existència de dues llengües oficials, tothom entén la llengua de l'altre, la qual cosa permet un gruix considerable de docència en català, com a codi històric del país, necessitat, a més, de recuperació. Fóra important no perdre de vista aquest principi, perquè, altrament, es podrien produir una sèrie de canvis de comportament lingüístic en la docència a causa d'un fet que històricament s'ha constituït en un hàbit molt arrelat: l'enorme facilitat adaptativa que hi ha a Catalunya cap al castellà. Es tracta del fet que per les normes socials que interioritzem els individus d'aquest territori, per la nostra gentilesa o simpatia, es dona una adaptació majoritària i immediata a l'interlocutor que ens sembla que no utilitza

el català —cosa que no vol dir pas que no l'entengui— i es convergeix ràpidament a fer una conversa en castellà. Això pot afectar també l'àmbit professoral i docent, ja que són individus que es mouen en aquest marc de representacions, i, certament, caldria evitar-ho. La consciència de la necessitat d'usar el català com a llengua habitual i general de l'activitat universitària cal que sigui entesa amb claredat per tots els participants, siguin originària-ment del grup lingüístic que siguin.

3. El context general de la mobilitat estudiantil

La globalització posa damunt de la taula la necessitat que tenen les societats humanes de construir noves polítiques lingüístiques obertes al món que, des del punt de vista de la complexitat, siguin capaces de compatibilitzar la intercomunicació i alhora la protecció de la diversitat lingüística. Cal, doncs, començar ja a pensar de posar *i* on fins ara hem posat *o*. El repte del segle XXI serà integrar el que és local en el que és global. Algú ha dit ja que la nova època serà, de fet, "glocal".

Aplicar aquesta perspectiva, per exemple, pot implicar que les universitats hagin de fer ara un èmfasi important en el reciclatge lingüístic, si cal, del professorat mateix a fi de possibilitar aquest poliglòtisme per tal de poder oferir docència en altres llengües. El fet de la competitivitat en la captació dels estudiants a escala internacional és ja una realitat. De fet, no caldria tenir por d'aquesta possibilitat d'impartir docència en els nivells superiors en altres llengües, mentre el codi propi conservi clarament l'ús majoritari de manera general. El marc conceptual en què podria tenir cabuda aquest tipus de solucions estaria basat en el principi de *subsidiarietat lingüística*, que permetria alhora la poliglòtització dels individus i la reserva de funcions essencials i preeminents per a les llengües pròpies de les distintes societats europees. En el cas català això significa: *a)* no renunciar al poliglòtisme individual —ja que es farà avançar el país en la mesura en què se sigui més poliglòt, sobretot tenint en compte

que, com a grup menor, ho necessitem més que no pas els altres—, b) trencar d'una vegada amb el “bilingüisme”, la polarització i el conflicte amb el castellà, i c) aplicar la idea que tot allò que puguin fer les llengües locals no cal que ho facin les altres llengües més grans o globals. De fet, és imprescindible pensar en l'aplicació del principi europeu de la subsidiarietat en el pla lingüístic, perquè, des del punt de vista ecològic i atesa la diversitat lingüística europea, cal preservar hàbitats segurs i estables per a les llengües demogràficament menors.

ENXARXAT
8
núm. 3

Es tracta de pensar, doncs, com fem, en la pràctica, les dues idees fonamentals: el poliglòtisme dels individus i la distribució de funcions, des d'una perspectiva que pot semblar una mica heterodoxa però que internacionalment es comença a anomenar *diglòssia positiva*. La diglòssia, terme tradicionalment demonitzat, torna a aparèixer ara als debats internacionals pel fet que vol representar aquesta nova època i aquesta nova idea de la distribució de funcions *no jeràrquica*. El debat està servit i caldrà pensar-hi encara molt més.

4. L'anglès

Una altra qüestió important pel que fa a la poliglòtització que es planteja en l'àmbit europeu és l'actuació que requereix la preeminència —o la prepotència— d'una llengua, com és el cas de l'anglès. Què cal fer davant de l'anglès? Personalment, crec que el país —i, per tant, també la universitat— ha d'apostar fort per aquesta llengua i sortir del reducte del castellà com a únic —o, en tot cas, principal— vehicle de comunicació internacional. El trencament d'aquesta situació històrica ens facilitarà la despolarització amb el castellà de què abans parlàvem, la possibilitat de tenir un accés directe a la informació científica internacional i la participació en el sistema de publicacions mundial, i, a més, la diversificació mental respecte del contacte i de la valoració de les llengües. Es tracta d'abandonar la idea social de *bilingüisme* per passar a la de *diversitat lingüística* i a la distribució equitativa de funcions. Per al cas català, l'aposta per l'anglès seria enor-

mement beneficiosa, i és bastant incompreensible que costi tant progressar en aquest sentit.

De fet, l'augment del coneixement i de l'ús de l'anglès no ha de ser negatiu per al català, ja que caldria aconseguir que la mobilitat europea pogués ser, sociolingüísticament parlant, un factor de disminució de la pressió del castellà. Per a això, com deia abans, cal que ens poliglòtizem, cal afavorir l'anglès, si cal, com a interllengua més general, i cal que no tinguem por de crear una universitat que també pugui ser plurilingüe. Si hem de ser atractius també a escala europea, cal proposar-nos reptes d'excel·lència, i cal, com a mínim, tenir universitats trilingües.

5. Conclusions i principis d'acció

L'estudiant europeu del futur haurà de ser poliglòt i capaç, doncs, de funcionar en diferents llengües. Alhora, les universitats de les distintes societats europees hauran de mantenir la majoria dels seus ensenyaments en les respectives llengües grupals a fi de dotar aquestes llengües de prestigi i utilitat en la vida pública i científica, tot i que probablement s'hauran d'obrir a ensenyaments que en determinats nivells superiors hauran de ser impartits en la o les llengües de més abast internacional, si es vol atraure estudiants d'altres països i cultures. Un altre punt és que, tot i reconèixer la prevalença utilitària de l'anglès —o d'alguna altra interllengua regional— com a idioma d'intercomunicació, aquesta llengua no ha d'envair altres funcions que puguin ser fetes en les altres llengües europees, en especial en aquells casos en què les persones tinguin previst de viure en el país no només purament de pas sinó durant un període més o menys extens.

El coneixement mutu de les poblacions europees ha d'estar basat en una competència multilingüe individual, que haurà de ser desenvolupada —si més no, en els estadis inicial i mitjà— en el país d'origen. Cal, doncs, adoptar amb claredat el concepte de *preparació lingüística prèvia*. No tothom sabrà exactament les mateixes llengües "estrangeres", però tots en sabrem funcionalment, com a mínim, dues —potser amb distints nivells de competències. De fet, els estudiants de fora del país ara ja presents a les universitats catalanes podrien participar en programes d'aprenentatge de llengües estrangeres per als estudiants catalans —i viceversa—, els quals, així, podrien anar-se preparant per a l'estada a universitats d'altres països. És del tot diàfan, per tant, que la universitat s'ha de treure la mandra i ha d'intervenir amb força i decisió en aquesta poliglòtització dels estudiants. De fet, tot el país hauria de participar en aquesta magna empresa de poliglòtització i de conscienciació de la diversitat lingüística. Contra el monolingüisme, diversitat i poliglòtització.

Aquestes polítiques de preparació lingüística prèvia per anar als altres països de la Unió Europea —i no només de l'aprenentatge exclusiu de l'anglès com a solució simplista— lliguen, a més, amb els valors consagrats per la Unió Europea de respecte per la diversitat lingüística i pel valor cultural del poliglòtisme, davant del valor purament econòmic o d'intercanvi que pot representar el recurs monolingüe a l'anglès. A més, la tendència a la personalització dels productes i dels serveis juga també a favor d'aquest multilingüisme divers. Les societats europees volen mantenir les seves llengües i cultures, i això haurà de ser reconegut cada vegada més per les empreses transnacionals, i pels mateixos estats —fins ara úniques unitats de sobirania.

Juntament amb aquesta tasca poliglòtitzadora, l'altra puntal de l'actuació en política lingüística, com ja hem indicat, ha de ser el manteniment d'un nucli important de funcions per a les llengües pròpies de les distintes societats. Així, un principi que podríem assajar de desenvolupar fóra el de *subsidiarietat lingüística*, ja enunciat més amunt, acompanyat del de *funcions exclusives* per a les llengües pròpies —i, en especial, en els casos de grups demolingüísticament menors. Les universitats catalanes no han d'abandonar el seu importantíssim paper en la promoció del català. El repte és combinar la promoció del català, la poliglòtització i la internacionalització, i a més, fer front a l'augment de la multiètnicització de les societats, fenomen també cada vegada més present a Catalunya.

La tasca és complexa però alhora fascinant i potencialment renovadora. La universitat s'hi ha d'implicar a fons, tant en el vessant pràctic de la facilitació dels coneixements lingüístics i de l'organització dels seus usos, com en el de l'elaboració del nou pensament i el disseny de l'organització lingüística de les societats futures.

Albert Bastardas i Boda

Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació, i
Departament de Lingüística General de la Universitat de
Barcelona

1. Resum de la conferència pronunciada en la I Jornada sobre Llengua i Mobilitat Estudiantil.

BARCELONA, CERIMÒNIA D'INICI DE CURS

Cada any són més els estudiants estrangers que vénen a passar una temporada a les universitats catalanes. Segons dades del Barcelona Centre Universitari, a les universitats de Barcelona i la seva àrea d'influència (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat Ramon Llull i Universitat Internacional de Catalunya), durant el curs 2002-03 el nombre d'alumnat universitari estranger va ser de 8.471, un 4,3 % del total de l'alumnat, i aquesta és una xifra que es preveu que continuï augmentant, ja que la mobilitat estudiantil és cada vegada més ben valorada socialment, per la qual cosa es potencia des de totes les institucions relacionades amb l'ensenyament superior.

Des de la Plataforma per la Llengua creiem que rebre gent d'altres cultures és positiu i enriquidor, i que hem de mostrar-nos oberts i acollidors amb els nousvinguts. És per això que vam decidir organitzar la gran festa de benvinguda que va celebrar-se el dia 16 d'octubre al campus central de la Universitat de Barcelona. Un dels nostres objectius era oferir als nousvinguts l'oportunitat de començar a conèixer la cultura catalana: la festa es va iniciar amb una petita mostra del nostre folklore (castellers, música tradicional, cercavila...) i havia d'acabar amb un gran concert de música catalana actual (pop, rock i fusió electrònica). Tot i que a causa de la pluja vam haver de fer al vestíbul de la Facultat la majoria de les actuacions previstes a l'aire lliure, i que vam haver de suspendre el concert final, creiem que els estudiants d'intercanvi

'Catalonia loves, love Catalonia'

que hi havia van poder fer-se una idea de com són algunes de les nostres tradicions.

És sabut que massa sovint els estudiants estrangers arriben al nostre país desconeixent completament la nostra realitat cultural i lingüística (això, si no en tenen una idea totalment equivocada creada a partir de tòpics). És evident que als Països Catalans aquesta realitat és particularment complexa, si més no, en comparació amb la imatge d'homogeneïtat que s'esforcen per donar la majoria d'estats europeus. Precisament per això cal que tots, tant des de la societat civil com des de les institucions, ens impliquem en l'acollida dels qui vénen a viure entre nosaltres i ens esforcem per mostrar-los com som: aquest és el nostre segon objectiu. Cal que tots entenguem que un poble obert i acollidor es mostra als nousvinguts tal com és, els ensenya els costums que té i els convida a participar-hi.

També volem aprofitar la festa per reivindicar el nostre dret a participar activament en els intercanvis culturals com a catalans que som, i el dret dels estudiants d'intercanvi a ser informats clarament de quina realitat lingüística es trobaran a les universitats catalanes. No dir-los explícitament, per exemple, que al voltant del 60 % de les classes de les nostres universitats són en català, amb el pretext que això podria dissuadir-los de venir, és enganyar-los, a part de ser una falta de respecte cap als catalanoparlants.

Creure que l'oficialitat de dues llengües és un inconvenient per als nousvinguts és una idea obsoleta i tancada, que no hauria de tenir lloc en un món que tendeix cada cop més a la mobilitat i la interculturalitat. A més a més, les llengües romàniques comparteixen el 80 % del lèxic; de fet, hi ha estudis que demostren que, si ja es coneix alguna llengua romànica, calen només 15 dies per tenir el coneixement de català necessari per poder seguir una classe. Amb tot això, la situació lingüística al nostre país, lluny de ser un problema per als estudiants d'intercanvi, s'hauria de potenciar com un atractiu més: en pocs llocs hi ha l'oportunitat de poder aprendre dues llengües alhora.

Són objectius que només aconseguirem veure molt a llarg termini, però comptem que de mica en mica la societat catalana s'anirà obrint al món. Creiem que aquesta festa ha estat un bon primer pas, i volem continuar treballant en aquesta direcció.

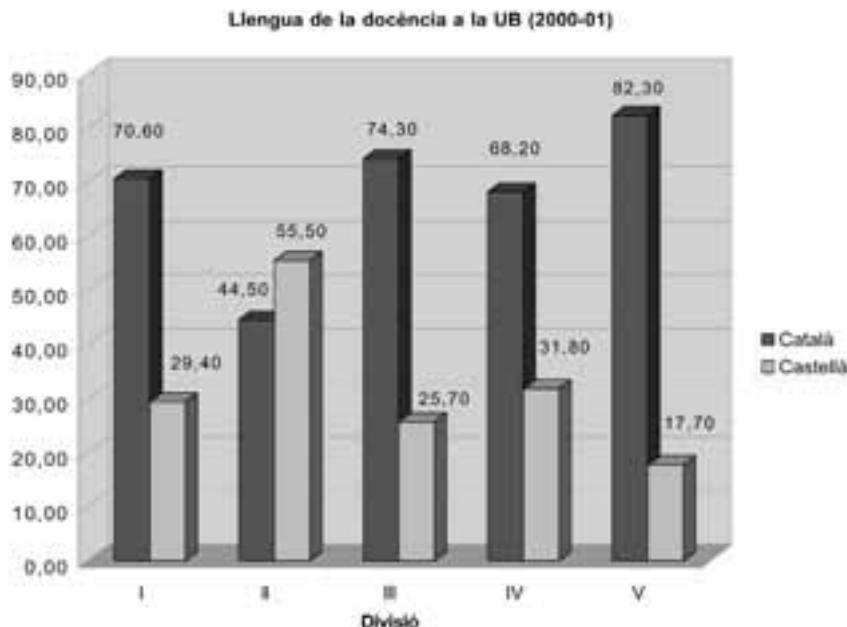
Carme Armentano

Estudiant de Lingüística

(Comissió d'Universitats, Plataforma per la Llengua)

Com que la situació de la llengua catalana és actualment un tema de debat social a Catalunya, nosaltres, des de l'Enxarxa't, també hem volgut fer-nos-en ressò. Per això hem volgut plantejar-lo com a tema central de conversa amb un grup d'estudiants de diferents àrees de coneixement de la Universitat.

Són quarts de nou d'un vespre plujós i ens trobem en un bar del carrer d'Aribau per tal de xerrar sobre la situació del català a la Universitat, amb en Pedro, estudiant de Dret i Ciència Política, l'Alfred, estudiant de Farmàcia, la Júlia, estudiant de Magisteri d'Educació Especial, i en Miquel, estudiant de Física. Comencem parlant de les dades estadístiques que tenim sobre la llengua de docència de les diferents àrees de coneixement i les diferents facultats, per així anar-nos endinsant en aquest tema.

Parlem del català a la Universitat*

Coneixíeu aquestes dades? Què en penseu? Què us ha sobtat?

Pedro: Començo jo que sóc el que estudio els ensenyaments amb pitjors dades. Jo he vist dos ambients una mica separats, l'ambient de la llicenciatura de Dret, on potser sí que em crec que hi hagi aquest percentatge del 44 %. És clar que s'estan fent esforços en la línia d'una cosa que em sembla ideal —com a mínim necessària— per tal que l'estudiant que ho vulgui pugui estudiar-ho tot en català, quan a vegades a la meva Facultat hi ha assignatures en què això costa perquè tots els grups són en castellà. En la llicenciatura de Dret els esforços s'estan fent, però encara són bastant minsos. En canvi, a la llicenciatura de Ciència Política, a mi em fa

la sensació que és diferent. En aquest ensenyament la presència del català és superior, però com que són dades agregades, el percentatge és aquest. Estic convençut que a Ciència Política el nombre de classes en català supera amb un notable escriu el 50 %. Pel que fa a les altres dades, no les coneixia.

Alfred: Jo, aquestes dades les desconecia totalment, crec que com als meus companys, ja ens costa prou saber la nostra realitat com per jutjar la dels altres. Jo sóc de la Divisió IV, de Ciències de la Salut, i concretament aquest percentatge de 72 % de català i 28 % de castellà, a Farmàcia, el trobo una mica desmesurat a favor del català. Suposo que hi ha dues realitats, la del professorat i l'estudiantil.

Júlia: Jo faig Magisteri i el percentatge és d'un 84 % en català, i la veritat és que hi ha molts professors que parlen en català però encara trobes els que fa trenta anys que són a la Universitat i fan les classes en castellà. També una mica el que ha dit l'Alfred, les dues realitats, potser es potencia bastant el català tot i que l'alumnat té tendència a parlar el castellà. Pel que fa les altres carreres, no en coneixia les dades...

Miquel: Crec que les dades de Física són força correctes. Més o menys he vist que al llarg de la carrera, tres de cada quatre classes es fan en català. De fet, crec que els professors de ciències experimentals i matemàtiques estan força conscienciats: tenen una

*Nota: podeu consultar les dades per centre a la pàgina 30

certa tendència a utilitzar el català sempre que poden, i l'alumnat també.

Per què aquesta diferència tan gran entre les ciències experimentals i les ciències jurídiques i econòmiques? Una de les causes pot ser que en les primeres la bibliografia acostuma a ser en anglès i en les segones en castellà?

Miquel: És molt possible que sí. Els llibres, com més avances en la carrera, més n'hi ha en anglès, però a més, hi ha un interès per part dels professors a utilitzar el català en els llibres. En general els apunts que es distribueixen o el material addicional que prepara el professorat són en català tant a Físiques com a Matemàtiques, que també conec.

Pedro: A mi no se m'havia acudit, i és una cosa que jo sempre he defensat a Dret. Un company, l'altre dia, m'ensenyava supercontent l'únic llibre en català que s'havia comprat en tota la carrera! Això és molt simptomàtic, crec que els poders públics estan fent una vexació de les seves competències a l'hora d'incentivar l'ús del català, perquè no subvencionen degudament la producció de bibliografia en aquesta llengua.

Hi ha una consciència lingüística a les aules? La gent és conscient que el català és quelcom més que un instrument de comunicació?

Júlia: Aquí parlàriem més de l'alumnat, no? Hi ha un percentatge d'alumnes que sí que està conscienciat, però n'hi ha molts que no ho estan. Hi ha alumnes que han demanat si es pot fer la classe en castellà sense que hi hagi cap Erasmus, quan en teoria tothom entén el català.

Miquel: A la meua carrera crec que estan molt conscienciats que el català és un senyal d'identitat del nostre país i que, per tant, l'hem de mantenir; el 90 % n'està convençut. La majoria de la gent que jo conec creu que el català s'ha de mantenir per moltes raons.

Pedro: Massa consciència, crec jo que no n'hi ha, sobretot pel que fa al català, potser cap a altres idiomes...

[rient]. A part que estem en un època de l'estudiant *tele-tubbie* que no es preocupa de pràcticament res, la llengua és un tema més, però no crec que sigui el tema fonamental, potser primer hi ha altres reivindicacions de tipus social.

Alfred: De consciència lingüística, n'hi ha molt poca. Aquell esperit romàntic que la llengua forma part de tu, que si no t'expresses no et pots desenvolupar com a persona i que és necessari per a l'enriquiment de tothom, ningú no el té en compte. I després aquesta solidaritat buida quan algú s'aixeca i demana si es pot fer la classe en castellà i que es canviï, i es faci en castellà, ho trobo una falta de respecte brutal per a la resta de noranta persones que estan assistint a aquella classe.

Vosaltres quina relació teniu amb els Erasmus?

Alfred: Home, d'Erasmus n'hi ha. Jo me n'he trobat amb casos, i si ens fixem en una enquesta que va sortir a l'AVUI la setmana passada, el 87 % d'estudiants coincideixen alguna vegada amb Erasmus, i d'aquests, el 70 % ha hagut de canviar l'idioma al castellà. Aquestes dades em semblen molt significatives.

Miquel: A Físiques va sorgir el debat

pels Erasmus que arribaven sense saber, realment, que aquí es parlava el català, i que va donar lloc a situacions complicades. A veure, dintre de tot, l'Erasmus és gairebé un convidat i és problemàtic decidir quina llengua s'ha d'utilitzar. En principi, el que feien els professors..., bé, això només ha passat una vegada —crec recordar— bé, una a Física i una altra a Matemàtiques, i en un cas el professor va decidir que el català que ell utilitzava no era especialment complicat i va decidir continuar la classe en català, sense fer-ne cas, i en l'altre, el professor va decidir que si ningú no s'hi oposava, ell parlaria en castellà.

Però sempre es dóna l'opció als alumnes de la mateixa classe de participar en el debat?

Miquel: Sí, en principi, sí. Suposo que si algú s'hi oposés la cosa derivaria en un debat més fort. Després entre nosaltres ja ho comentem, si cal, però, en principi, amb el professor, l'única opció és a favor o en contra.

Pedro: Més aviat no és això, no és davant de tota la classe, és davant d'aquella persona, que en el fons... A veure, nosaltres tenim tendència a culpar la Universitat del fet que els Erasmus arribin sense gaire coneixement de la realitat lingüística del català.

Júlia: El problema és que molts arriben sense saber què és el català i...

Però vosaltres ho sabeu del cert, que arriben aquí sense conèixer aquesta informació?

Miquel: Crec que se'ls explica, però se li treu tota la importància possible. Conec el cas d'una noia que venia aquí a practicar el castellà, directament. Sí que li havien dit, però per la forma de dir-li-ho no li va semblar que fos una cosa important...

Però creus que aquesta informació és mal transmesa o mal rebuda?

Miquel: Jo diria que és mal transmesa. A veure, hi ha un objectiu fonamental, que és que si no vénen Erasmus, no podem enviar Erasmus. És un fet. O sigui, la reciprocitat entre les dues universitats és el fonament del sistema Erasmus. Si la Universitat dissuadeix els alumnes de venir, no els hi podrà enviar. Per tant, s'intenta fer tot el possible perquè no se n'assabentin ben bé i després ens passen el problema a nosaltres. Crec que això tindrà efectes perjudicials a llarg termini molt importants, perquè, al cap i a la fi, s'està intentant unificar l'espai europeu d'educació superior, no? Llavors, si aquí comencen a venir estudiants de fora que no tenen la sensació que cal aprendre català per estudiar a la Universitat, doncs aviat veurem desaparèixer el català de l'educació superior.

Pedro: És inevitable que vinguin estudiants estrangers. I no es pot tolerar que això comporti la desaparició de la llengua catalana a la Universitat, i en aquests moments s'està fent tot el possible perquè succeeixi així. Jo no ho acabo d'entendre. S'ha tocat el tema de la democratització de l'ús de la llengua. Vinc d'un ensenyament de Dret, on, com a alumne, el professorat mai no m'ha demanat en quina llengua parlariem a classe. Un fet és clar: a la Facultat, i les lleis tots les sabem, tothom pot expressar-se en la llengua que vulgui, només faltaria!, això, primer. Segon, de democratització, cap ni una: tothom fa allò que diu el professor. I pel que fa als Erasmus...

Alfred: Perdona, la democratització de la llengua, com l'explicaries?

Pedro: Doncs, consultar als estudiants en quina llengua han de parlar a classe.

Alfred: Et refereixes a consultar-ho a les classes, o bé en un referèndum de tota la Universitat?

Pedro: Jo crec que a les classes, la democràcia com més local millor, no?

Miquel: En principi, el professor ha de tenir la capacitat de decidir quina llengua vol utilitzar. Després, que hi hagi un cas concret, com per exemple que arribin els Erasmus, i aleshores hagi de fer una tria més acurada. Però, en principi, un professor, no sé si hi ha una cosa que es diu *llibertat de càtedra*, que avala que cadascú ensenyi a la seva manera. Si el professor té tendència a utilitzar el castellà és molt probable que faci la classe en castellà. Jo crec que això

amb el temps anirà canviant, però no podem canviar el professorat de la nit al dia.

Pedro: Jo estic d'acord que hi ha una cosa que es diu *llibertat de càtedra*, però n'hi ha una altra que es diu *accés a la funció pública*. Com pot arribar a ser professor d'una universitat catalana, un professor que no sap català, em pregunto jo.

Júlia: Sí, i n'hi ha que fa trenta anys que ensenyen en castellà. Jo m'hi he trobat i em fan classe. I tu li demanes si et pot fer la classe en català i et diu: "És que em va millor fer-te-la en castellà". Bé, però potser a mi em va millor que me la facis en català.

Alfred: Jo crec que hi hauria d'haver una espècie de "veritat absoluta". Hi ha coses que sobrepassen els estudiants i el professorat. A veure, la llengua nacional de Catalunya és el català, i, com a minoritària, s'ha de respectar.

Sabeu quants estudiants Erasmus van fer cursos de català l'any passat? Doncs, 1.177.

Júlia: Què dius!

Pedro: Això deu ser en un altre planeta [rient].

Alfred: Això són dades del Servei de Llengua Catalana [rient].

Miquel: Està molt bé, però jo crec que ens estalviariem molts problemes si això es fes abans d'arribar, no després.

Pedro: Jo crec que els poders públics s'equivoquen a l'hora de decidir quin missatge transmeten del català; s'ha d'incentivar el missatge del català com a oportunitat i no com a problema: "pel preu d'un idioma te'n donem dos".

Hi ha una influència entre la llengua de docència en els estudis universitaris i la llengua utilitzada al món laboral?

Júlia: En el món de Magisteri, en principi partim d'una escola catalana, llavors, és clar, si els professors surten mal preparats pel que fa al català des de la universitat (generalment, ja vénen mal preparats des de primària i secundària), ens trobem que molts dels futurs professors parlaran en castellà i crec que és un

problema molt important per a la societat.

Cap a on anem? Qui és el futur del català dins la Universitat? Es perdrà? S'ha de fer un altre sistema educatiu? S'han de fer línies de docència lingüístiques diferents?

Miquel: Jo no diria tant canviar-lo sinó més aviat millorar-lo. El sistema en principi no és dolent, hem millorat des de fa 25 anys. A part de gastar-se una mica més de diners i prendre decisions per part del professorat... s'ha de premiar la gent que s'esforça a utilitzar el català a les aules, i això s'ha de tenir en compte, amb polítiques d'aquest tipus crec es pot arribar més lluny. No crec que el model estigui esgotat, si ho penséssim llavors sí que seria qüestió de canviar-lo, però aquestes dades dintre de tot no són dolentes; potser són millorables, però no són dolentes.

Júlia: Jo crec que si es planifiquessin les assignatures de manera que es pogués escollir entre català o castellà, per una part... per mi, personalment, estaria bé poder fer totes les assignatures en català, però això podria ocasionar que hi hagués gent que parlés molt menys el català, llavors estaria molt més tancada, es tancaria molt més en banda.

S'ha de tenir en compte tot el que canvia amb la LOU i el districte únic i el que pot canviar després amb l'Espai Superior d'Educació Europeu.

Alfred: El futur del català és fosc, obscur, negre, digueu-li com vulgueu. Com a tot arreu, el peix gros es menja el peix petit, és claríssim. Fins i tot podem acabar com el llatí: la missa es feia en llatí i la gent no entenia res. Aquí podria passar el mateix: el professor parlaria en català però la resta de l'alumnat parlaria en castellà, i no té cap mena de sentit arribar a aquesta situació. Fins que no hi hagi un canvi en la societat no es veurà reflectit en la universitat, no podem només enfocar polítiques a la universitat sense tenir en compte la resta perquè una reforma petita sempre té menys probabilitats d'èxit que una de gran. Com a solució? A Farmàcia, a la *Guia de l'estudiant*, el professor informa en quina llengua farà la classe. Es podria fer que de cada assignatura hi hagués sis grups: cinc en català i un en castellà per als estudiants Erasmus, per no barrar aquest intercanvi, ja que si tot es fes en català potser no vindrien. El 90 % de classes en català i 10 % de classes en castellà per als estudiants estrangers i per a tots aquells que vulguin fer la integració pas a pas.

Pedro: A mi em sembla malament perquè prou *guetitzats* estan els estudiants Erasmus perquè, a més, els fem unes classes especials per a ells. Crec que un dels objectius dels Erasmus és aprendre la llengua pròpia del territori.

Júlia: També seria una opció fer mig quadrimestre en una llengua, i mentrestant, "tu et compromets a aprendre el català, i jo et faig les classes en castellà fins que tu aprenguis el català i després tu et passes a la classe ordinària", normal, per tal de no separar tant els Erasmus i gent d'aquí. És el que dèiem: hi ha d'haver un intercanvi cultural, a més a més, el "de tu a tu" és una manera d'integrar.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració, fins aviat!

Vanessa Bretxa i Joan Font
Estudiants de Sociologia

"SON DE NIT"

Laura Macho Pérez

És de nit. Miro per la finestra. Veig algú entre els lloers. És ell un altre cop. Surto fora. Només porto una camisa blanca, llarga. Vaig cap a l'estany. Una força estranya m'empeny. Necessito saber qui és. Desitjo saber qui és. El vent bufa fort. La nit és fresca i silenciosa, massa silenciosa. Però no el torno a veure.

Veig l'estany, pur, cristal·lí. M'hi fico. El cos em pesa, vull nedar, però no puc. Em pesen les cames, em pesen els braços, em pesa el cos, em pesa l'ànima. Una veu. La seva. L'aigua. El vent.

Vull anar cap a ell. No puc. Estic cansada. Em deixo portar per les aigües. Em porten. En noto la remor. Feia temps que ningú no m'abraçava.

Desperto. Un altre cop aquest somni.

Són dos quarts de sis i com sempre que he de fer alguna cosa o que he d'anar a algun lloc important, el meu estimadíssim despertador no està pas a l'altura. Suposo que és demanar massa per a una màquina. Feia tot just un any que havia trobat feina en aquella *prestigiosa* revista setmanal per a noies adolescents, una d'aquelles revistes que et fan apri-mar i aconseguir un cos perfecte en tan sols una setmana i que et dona els millors consells per aconseguir el xicot que t'agrada i bla, bla, bla... Sense oblidar la secció del consultori psicològic ("El consultori de l'Ariadna"), en què el jove lector, quan té qualsevol dubte sobre els misteris de la vida, pot plantejar el seu problema i se li soluciona en quatre línies.

Doncs bé, l'Ariadna sóc jo, i encara no sé ben bé com vaig arribar a ficar-m'hi. Suposo que tot plegat, m'hi vaig veure obligada per la qüestió d'haver de pagar el superlloguer del meu pis de *dos metres quadrats* que tinc a Barcelona. Qui m'ho hauria de dir, amb vint-i-set anys i una carrera de periodisme acabada ja en feia ben bé cinc, la feina més propera al món de la literatura que vaig trobar, i que alhora suposés una font d'ingressos acceptable, va ser de venedora de llibres a El Corte Inglés. Així, que vaig decidir acceptar el treball a la revista amb la intenció d'anar pujant de categoria amb els meus esforços i amb el pas del temps. Aquesta és la raó per la qual vaig acabar aconsellant adolescents en el dur camí de la vida, quan amb prou feines era capaç de tirar cap endavant la meva pròpia.

Però fa un mes, va passar que vaig presentar la meua novel·la, quasi per casualitat, a aquell concurs per a joves talents... i aquí estic, amb el meu premi. Ara me'l miro de reüll, arrugant el front, perquè encara no sé si estic decidida a fer-ne ús, d'aquest premi. És un viatge a Istanbul amb despeses pagades. Qui m'ho hauria de dir! Encara me'l continuo mirant i no sé si tirar el bitllet a la paperera o si utilitzar-lo per escriure alguna cosa. I ni tan sols m'agrada viatjar! Però és que ja començava a ofegar-me amb aquesta vida que portava: la feina, la feina i la feina. I a més, jo no suportava haver de fer aquella feina.

Aquell somni. Aquella era l'única causa per la qual em vaig decidir a fer el viatge. Un somni angoixant i repetitiu que va començar tot d'una. Em preocupava somiar allò. Estava convençuda que significava alguna cosa. Potser un psicoanalista hauria investigat la meua infantesa a l'estil freudià i m'hauria pronosticat un problema d'autoestima o vés a saber, una projecció de la personalitat de la meua mare o del meu pare i dels seus temors cap a mi. Però jo ho vaig interpretar com un avís: Ariadna, has de fer-ho, has de desconnectar de tot.

Uf! Per fi he arribat: he agafat un taxi a corre-cuita i ja sóc aquí, dins del tren. Per sort he aconseguit el seient del costat de la finestra i contemplo la gent que passa amunt i avall per l'estació i la gent que, de la mateixa manera que jo, agafa el tren a última hora, amb la brillantor als ulls d'aquells que s'emocionen quan fan un viatge. Jo, als ulls, només portava cansament. En una mà, un entrepà de pa (el pernil era tan prim que ni el veia) i a l'altra, un cafè ben carregat. Mirava per la finestra i veia la gent que s'acomiadava dels amics, dels fills, dels pares, de la parella... Jo, en canvi, m'acomiadava de mi mateixa. El tren va començar a agafar velocitat. A poc a poc, ens allunyàvem de l'estació. Al meu costat hi havia un home que ja dormia, la qual cosa m'estranyava perquè tot just hi havia una criatura que no parava de plorar des que havíem sortit de Barcelona. Quin rècord... Gairebé feia quinze minuts que no parava... No es queden pas afònics, els nens petits? El tren era ple de gent i gairebé tothom anava acompanyat. Davant meu hi havia una parella jove. Estaven enraonant sobre alguna cosa, la noia estava força il·lusionada amb la conversa, els ulls li brillaven mentre escoltava atentament el seu company. Realment feia molt de goig contemplar-ne la lluentor. Semblava molt feliç. Vaig sentir curiositat per aquella parella i vaig centrar la meua atenció en què deien. Ell li estava llegint un llibre d'aquells que donen l'origen i el significat dels noms i també se'l veia molt emocionat. Després li explicava quin nom li agradava més i per què. Eren noms de noia. Quan ella es va aixecar per agafar un bolígraf de la motxilla, vaig adonar-me'n. Estava embarassada. Pel seu aspecte semblava força avançat, potser de set o vuit mesos. Ella va riure i va dir-li que ja n'hi havia prou, a la fi ho havia decidit, no feia falta cercar-ne cap altre, la nena es diria Marina. *Marina*. M'agradava, era un nom bonic. Em preguntava com seria la vida d'aquella noieta que anava creixent allà dins. Desitjava que fos feliç, que tingués una bona vida, desitjava un futur millor que el meu per a la Marina.

Desitjava poder tornar a començar de nou, desitjava una altra oportunitat. M'agradaria ser allà dins, on ara dormia la Marina, aïllada de la resta del món i dels meus problemes, protegida dins del cos i amb la calor d'algú que t'estima. Vaig tancar els ulls i vaig intentar recordar els motius que m'havien portat fins aquí, i ja no parlo del viatge, sinó de la meua vida. Ho he parlat força amb la Berta, la meua millor amiga, i hem

arribat a una conclusió: el que jo necessito és un cop de bona sort, trobar una feina que m'agradi i prou. I la mare... quina sorpresa s'endugué quan li vaig dir que havia guanyat un premi amb la novel·la, la cara se li va il·luminar i no va parar d'insistir que havia de fer el viatge, que era un senyal i que significava el principi d'una nova vida. Potser tenia raó. Encara que per mi no significués cap avenç significatiu en la meva professió, sabia que m'aniria bé sortir. La mare sempre s'ha preocupat moltíssim per mi. Li angoixava d'una manera especial haver de suportar veure tan desanimada i trista la seva única filla. Sempre provava d'animar-me amb el coratge que jo havia perdut. Encara me'n recordo, de les seves paraules: que no podia pas continuar així, que m'havia d'animar i ser positiva i que ja n'hi havia prou de passar-me la vida tancada a casa mirant la tele, que m'ho passaria d'allò més bé i segur que coneixeria algú, que qui sap els desigs del destí, que qui sap si coneixeria pas l'home de la meva vida a Istanbul...

Però el meu gran desig a la vida no era casar-me i tenir fills. Durant aquest temps he tingut diverses relacions, de les quals només una va ser important per a mi. Resultat: tinc el cor trencat i ja no crec ni en res ni en ningú, desconfio de tot i de tothom, especialment de la paraula *amor*. Tan sols la idea de passar la resta de la meva vida amb una mateixa persona em fa riure. Jo no estic feta per a això, no és el que vull a la vida. El que jo vull és triomfar en allò que a mi m'agrada, tenir èxit en la meva professió i poder sentir que sóc una persona realitzada, autosuficient, sense necessitat de dependre de ningú altre. Però tot i així, hi ha vegades que he de confessar que em sento sola. De vegades veig com passen els anys i com passa la vida i m'agradaria sentir a prop la calor i la seguretat de la persona estimada que està i estarà sempre al meu costat. Aquests pensaments, però, no duren gaire temps al meu cap; és com si m'agradés aquesta idea de l'amor vertader només així, com una idea i prou, com si no volgués caure en la temptació d'esguerrar quelcom perfecte, de lliurar-me plenament a algú altre per por al desengany, per por que totes les esperances que hi diposites en marxessin un dia qualsevol, inesperadament, sense avisar, de la mateixa manera que havien arribat. L'amor és tan complicat i alhora tan necessari...

Per això, simplement, no crec pas en l'amor. Crec en l'amistat, l'afectivitat, la confiança. L'amor és simplement el que queda quan ja no estàs enamorat. Quin sentiment tan curiós, estar enamorat, és la manera més senzilla i el camí més fàcil per enganyar-se un mateix, però també és un sentiment que et fa sentir la persona més afortunada i feliç del món, et fa sentir únic. Però què hi ha després d'estar enamorat, quan aquesta vena ens cau, finalment, dels ulls, quan la passió acaba i el temps i la rutina s'apoderen de nosaltres? No és gens fàcil saber si has pres la decisió correcta, saber si has decidit passar la resta de la teva vida amb la persona encertada. Penso que tots, de forma natural, de la mateixa manera que tenim capacitat per estimar, tenim capacitat per dubtar de l'amor, del vertader amor, encara que tinguis al costat aquella persona amb la qual, sense saber-ho, passaràs la resta de la teva vida. Llàstima que alguns només comencin a valorar les coses quan les han perdudes!

Al cap d'unes llargues hores el tren va fer una parada a mig camí. Era una paradeta d'una hora, que la gent aprofita-

va per veure una mica la ciutat. Jo tan sols necessitava estirar una mica les cames. Vaig sortir del tren. Vaig decidir que em quedaria dins de l'estació; em semblava un lloc acollidor. Aniria al lavabo i em compraria alguna cosa per llegir. Els pensaments em voltaven pel cap amb massa llibertat i necessitava descansar una mica per un moment i no pensar en res. L'estació era molt gran i estava repleta d'un munt de botigues, cafeteries i restaurants i la bullícia de la gent amunt i avall la convertia en una espècie de gran ciutat; però, a diferència d'altres, aquesta m'agradava. L'edifici era antic, però estava molt ben conservat. Semblava una d'aquelles estacions del segle XVIII, feta de fusta, amb parets grans i un sostre altíssim, el qual feia la sensació que tocava els núvols d'un moment a l'altre. També hi havia un gran tren de vapor tot just al centre de l'estació. Era una rèplica exacta d'una cabina de tren d'aquells antics, aquells que funcionaven amb carbó. Hi havia uns nens jugant a dins, entraven i sortien del vagó i feien veure que conduïen la màquina. Passejava a poc a poc per l'estació, contemplant-la. A pesar de la gentada que hi havia, de la bullícia i de les presses amb què tothom circulava, jo gaudia d'aquell paisatge. Vaig comprar una revista qualsevol i un paquet de xiclets i vaig anar al lavabo. En sortir, el vaig veure.

Era un nen, amb els cabells despentinats i d'aspecte descuidat. Semblava que tenia uns set o vuit anys. Portava una samarreta que li anava força gran i uns pantalons esquinçats. Feia cara d'haver-se aixecat tot just, com qui no ha dormit en tota una nit. Em mirava. Em mirava amb una expressió estranya, amb els seus ulls clavats als meus, i em va fer la sensació que ja em coneixia. No es va moure. I em vaig adonar que jo tampoc ho feia. Semblava com si tot el que ens envoltava s'hagués paralitzat: la gent, la bullícia, les presses... Tot s'havia aturat. De sobte es va apropar a mi. Jo em vaig inclinar i li vaig oferir uns dels meus xiclets. No em va contestar.

Em va mirar de nou, aquest cop de dalt a baix, i tot seguit va dir: "Surts als meus somnis."

El tren va reprendre la marxa i vaig intentar passar l'estona fullejant la revista, però no hi havia manera de treure'm del cap aquelles paraules. Quin nen més estrany. Va començar a fer-se de nit, i tot d'una es va posar a ploure, la qual cosa em va agradar, ja que per fi el temps es posava de la meva banda i compartia el meu estat d'ànim. M'agradava mirar com anava caient la pluja per la finestra mentre el tren anava assolint velocitat, avançant a poc a poc. Volia deixar enrere la meva vida de la mateixa manera que deixàvem enrere el paisatge. Vaig agafar el disc de música clàssica que em regalà la mare pel meu aniversari i em vaig posar els auriculars, vaig tancar els ulls i vaig deixar que la melodia m'emboïllés suaument. Vaig deixar-me portar per la pluja. Em sentia relaxada i, per

primer cop des de feia temps, em sentia feliç.

Crits. Obro els ulls. Tot és confús. Veig la gent a terra i la por reflectida als seus ulls. L'home que seia al meu costat jeu a terra, inconscient. No tardo gaire a adonar-me de la gravetat de la situació: un gran impacte ha fet bolcar el tren. Hi ha molta gent greument ferida. Provo d'incorporar-me però no puc. Sento un pes molt fort que m'oprimeix el pit. Estic atrapada i no em puc moure. Una dona s'acosta i em pregunta siestic bé. M'agafa de la mà i em tranquil·litza, diu que tot anirà bé. Mentre intenta retirar els seients que tinc a sobre la reconec, és la noia jove que estava embarassada i respiro alleujada en veure que aparentment no ha sofert cap lesió ni ferida important. Provo de respirar però em costa moltíssim. Em fa mal el pit i m'adono que he deixat de sentir els crits de la gent. Ara només sento la suau melodia que escoltava abans de l'accident i la mà d'una desconeguda que agafa la meua càlidament. Penso en la Marina.

Segur que estarà bé. Llavors em relaxo. Tanco els ulls. Penso en la mare, el pare, la Berta, la meua vida em passa pel davant en un segon. Inesperadament, l'únic que lamento no haver aconseguit durant tota la meua vida no és pas el meu triomf com a escriptora, sinó que realment lamento no haver aconseguit aquella persona amb la qual saps que passaràs la resta de la teua vida. La mare tenia raó, havia de fer el viatge, era un senyal que significava el principi d'una nova vida. Aquest viatge... no sabia ben bé per què, però vaig tenir la sensació que aquest viatge tot just acabava de començar. Només que ella, això, encara no ho sabia. Vaig deixar anar un gemec i amb ell, l'últim alè de vida que em quedava.

És de nit. El vent bufa fort i fa ballar els arbres. L'aigua de l'estany és pura i cristal·lina. La lluna s'hi reflecteix a dins. Comença a ploure. És un degoteig suau. Agafa força. Les gotes de la pluja trenquen el mirall de l'estany. Un tren surt de l'estació. I un altre va cap aquest. Els dos trens van l'un cap a l'altre, amb molta velocitat. El primer va ple de gent, però només puc fixar-me en ella. Ella és diferent als altres. És la seva tristor el que la fa diferent. Una criatura plora, una parella conversa. Ella somriu. Es diu Ariadna i sempre surt als meus somnis.

Els trens s'apropen cada vegada més, l'impacte és inevitable. Un segon, dos segons, tres segons...

Crido. Massa tard.

"Gerard!!!...Gerard!!!... Afanya't o arribaràs tard a classe!!!"

Agafó corrents les meves coses i l'esmorzar i surto de casa. Avui m'espera un dia molt llarg. Tinc examen de matemàtiques i després jugo un partit de futbol molt important. Passo el dia sencer provant de no adormir-me a classe fins que arriba l'hora de l'examen. Crec que ha anat força

malament. Decidit, jo no estic fet per a les mates. Per fi arriba l'hora de sortir i me'n vaig corrents cap a casa. El pare ha trucat. Vol que després del partit li porti a la feina uns papers importants que s'ha descuidat a casa. Els agafo i me'n vaig cap al col·legi on juguem. Quan acaba el partit, i després de celebrar amb els amics la victòria, em poso en marxa cap a l'estació. Vaig directe a la cabina del cap d'estació, on hi trobo el pare. Em fa una palmelladeta a l'esquena molt orgullós de mi, em felicita pel partit i com a recompensa em dóna diners perquè em compri alguna cosa. De camí cap a la botiga de l'estació que hi ha al costat del tren de vapor, trobo els meus amics on juguen sovint i els saludo de passada, mentre sento l'anunci per megafonia de la sortida immediata del tren en direcció a Istanbul.

De cop, entre la multitud, la vaig veure. Era ella. Amb els cabells negres i llargs, tan sols a dues passes davant meu. No ho podia creure. La miro i em mira. Sento immediatament aquella malenconia, aquella tristor que la fa tan diferent. És ella, sens dubte. El cor em bateja molt fort, massa fort. Però la curiositat és més gran que la por i començo a caminar fins que arribo al seu costat. He d'estar-ne segur. De sobte, ella s'inclina cap a mi i em diu alguna cosa. Jo no puc deixar de mirar-la. "Surts als meus somnis", li dic. Ella em somriu i em dóna un xiclet. Se'n va. S'allunya de mi. Però jo no puc deixar de mirar-la, i es va allunyant entre la multitud, caminant lentament. Em pregunto per què deu estar tan trista. Mentre es perd entre la gent recordo vagament el somni d'ahir a la nit: els trens, la pluja, la gent, ella, l'impacte... Sabia cap a on es dirigia. Reacciono. Començo a córrer mentre intento trobar-la. L'he d'aturar. "No te'n vagis, Ariadna, no agafis aquest tren!", crido amb força. Però ja és tard, massa tard.

Han passat més de vint anys des d'aquell dia, quan jo només era un nen; tenia set anys, però ho recordo com si fos avui. Mai l'he pogut oblidar. Cada any, en aquest dia, no sé ben bé per què, vaig a l'estació on treballava el meu pare i em quedo clavats davant els lavabos esperant que potser d'entre la gent aparegui ella amb els seus cabells negres i llargs. Mai la vaig veure i mai la vaig oblidar, i mai vaig estimar tant algú com la vaig estimar a ella als meus somnis.

Tornava a ser altre cop al mateix lloc de cada any, el mateix dia i a la mateixa hora. L'estació era plena de gent i tothom anava amb presses amunt i avall, res havia canviat. Vaig recordar les hores que havia passat jugant allà mateix, a la cabina de vapor, amb els meus amics, i em va sorprendre la rapidesa amb la qual el temps havia passat, la mateixa rapidesa amb la qual jo havia anat canviant i m'havia allunyat de tot allò que havia viscut i havia sigut. És ben cert que els anys passen ràpidament, i de vegades, ens fa por mirar enrere, però no pel que deixem, sinó per allò que mai hauríem d'haver deixat enrere. No em penedeixo del que he fet durant aquest temps, sinó d'allò que no he fet. I aquell era el meu cas. Per això no volia oblidar aquella imatge, aquella estació repleta de gent. Volia guardar-la amb mi, com si fos una fotografia d'aquella joventut que m'havia convertit en aquest que sóc ara, i no oblidar-ho mai més, perquè això forma part de tot el que som.

L'anunci per megafonia de la propera sortida del tren en direcció a Istanbul em va fer tornar dels meus pensaments, però tot i així vaig continuar una estona allà plantat, al mig de l'estació, mirant la gent com corria d'un lloc a l'altre, arrossegant maletes i motxilles. I de cop, entre la multitud, la

vaig veure. Em vaig quedar glaçat. Com podia ser? Als diaris van dir que... No hi havia temps per a això. Vaig decidir seguir-la. Era estrany, però semblava tan bonica i tan jove com el mateix dia que la vaig veure. Va agafar el tren en direcció a Istanbul i la vaig perseguir fins que va arribar a casa. Sabia que no feia ben fet amb allò, no hauria d'haver-me amagat. Hauria d'haver parlat amb ella i explicar-li tota la història, però és que fins i tot ni jo mateix podia creure el que estava fent i no volia pas que em prenguéssim per boig.

I així van començar les meves visites, puntuals, cada nit, a casa seva. M'apropava entre els llores i em quedava allà plantat observant-la. Aquella nit jo la mirava d'amagat, com altres nits, entre els llores propers a casa seva. Ella estava ajaguda a terra, mirant per la finestra com queia la pluja. Ja feia gairebé una hora que jo la mirava d'amagat, impassible sota la pluja, sense adonar-me que el meu cos començava a revelar-se contra el fred i es tornava d'un color preocupant, però és que no podia deixar de mirar-la.

De sobte va sortir fora. Tan sols portava una camisa blanca, llarga. Va començar a caminar cap a on jo era, estava segur que m'havia vist. Tot i així em vaig amagar. Em vaig fixar en la seva cara, pàl·lida com la lluna que es reflectia a l'estany, i vaig percebre un sentiment de decepció als seus ulls. La tristesa que vaig conèixer ara fa vint-i-set anys seguia tan viva i intensa com el primer dia, inalterable. Va començar a caminar amb aquell moviment que vaig reconèixer, el mateix d'aquell dia quan s'allunyava de mi a l'estació. Caminava cap a l'estany i a poc a poc s'hi va anar endinsant. Un altre cop la mateixa sensació que em paralitzà el cos la primera vegada que la vaig veure em va recórrer de dalt a baix com una esgarripança. Però aquest cop no la deixaria marxar. Vaig córrer cap a ella i la vaig cridar pel seu nom. En aquell moment ella romania suspesa per les aigües pures i cristal·lines de l'estany. Vaig arribar fins on era i la vaig agafar entre els meus braços. Estava inconscient. Jo només desitjava que aquesta vegada no fos massa tard. La vaig treure de l'aigua i vaig provar de reanimar-la. Potser sí que ja era massa tard. Ariadna, Ariadna, Ariadna... La vaig estrènyer fortament contra el meu pit. I llavors va obrir els ulls. I em va mirar. Feia massa temps que ho desitjava, que ho necessitava. L'havia trobat. Algú m'havia donat la segona oportunitat que jo tant desitjava.

* * *

Va obrir els ulls i es va llevar. Encara tenia temps suficient per fer les maletes, esmorzar i agafar el tren a temps. Estava contenta, viatjar era quelcom que sempre li havia agradat. Va néixer a Istanbul, on residia actualment, però sempre havia sentit una atracció especial per la ciutat de Barcelona. Feia temps que hi volia anar i finalment havia arribat el moment. Havia d'anar a Barcelona uns quants dies per fer la presentació pública de la seva última novel·la. Una rere l'altra, havia anat publicant les seves obres i, una rere l'altra, s'havien convertit en *best-sellers*. Amb només vint-i-set anys havia esdevingut una famosíssima escriptora reconeguda mundialment. Ja havia publicat tres llibres i tots tres s'havien convertit en tres grans èxits. Era, simplement, un geni. Una nena prodigi. Fins i tot el seu propi naixement en va ser un, de prodigi, perquè quan la seva mare n'estava embarassada va tenir un gravíssim accident de tren i els seus pares van ser els únics supervivents.

Des de ben petita la passió de la Marina havia estat la lectura, era una gran devoradora de llibres i es passava els dies sencers a la biblioteca llegint i llegint. Res li agradava més en el món que escriure, contar històries seves, d'altres o inventades; era la seva manera de comunicar-se amb el món. Però, sobretot, era la seva manera de comunicar-se amb ella mateixa. El seu món s'havia reduït als llibres, però els llibres no eren suficients per saciar les seves ànsies de joventut incipient que des de feia temps començaven a bullir dintre seu. Volia experimentar noves sensacions, volia conèixer amb els seus propis ulls tot allò que ella escrivia, volia tocar amb les mans tot allò que narrava a les seves pròpies novel·les: volia sentir i volia viure. Va ser aquesta la causa per la qual no va dir res a ningú quan va tornar de la presentació a Barcelona del seu últim llibre. D'ençà que va arribar a l'estació va començar a seguir-la algú. Era un home. La va seguir des de l'estació fins a casa seva i després d'aquell dia la visitava cada nit d'amagat, refugiat entre els llores que hi havia a uns quants metres de la casa i l'observava hores i hores. Però, més que resultar-li perillós, ho va considerar interessant. Hi havia quelcom en aquell home que li resultava familiar, li feia la impressió que ja el coneixia, i tot plegat li resultava excitant. Aquesta era l'aventura que durant tant de temps havia desitjat viure; necessitava sentir emocions, sentir-se viva, però sobretot, necessitava estimar i ser estimada.

Aquella nit el va tornar a veure prop de casa. Ella estava ajaguda al costat de la finestra mentre veia caure la pluja a fora. De sobte el va veure. La seva figura va aparèixer d'amagat, rere els arbres, sabia que l'observava. Sense tornar-s'ho a pensar va sortir fora de casa i el va buscar. Va anar cap on era ell, però no el va trobar. Sabia que era a prop i el que més desitjava en aquell moment era poder parlar amb ell, saber qui era, què volia, per què la mirava cada dia d'amagat. Però no el va veure. De sobte una gran tristesa la va envair. Se sentia enganyada per ella mateixa, per les seves il·lusions. Va alçar la vista. Va veure la lluna al cel. Lliure, gran, brillant... L'envejava. Va abaixar els ulls i llavors la va veure allà, reflectida a l'estany. Gairebé mecànicament, va començar a endinsar-se a poc a poc en cerca d'aquell reflex. Volia acabar amb aquella angúnia que feia tant de temps que portava a dins, volia deixar de sofrir. Estava cansada. Sabia què havia de fer i es va endinsar a l'estany, es va deixar endur per les aigües.

Llunyà, gairebé en un altre món, escoltava algú cridar un nom de noia: Ariadna, Ariadna, Ariadna... Aquell nom li era familiar... Massa familiar...

Desperta. Obre els ulls. És ell. Feia temps que ningú no l'abraçava...

Només que aquest cop no és pas un somni.

"Et conec." Va dir-li. "Ets aquell nen de l'estació." La pluja havia parat. El vent bufava suaument. La lluna brillava amb força damunt d'ells. "Sí." Li va dir. "I tu ets qui surt sempre als meus somnis."

Laura Macho Pérez

Guanyadora del III Premi Arrelats de narració breu 2003

Estudiant de Dret

II-lustració: **Anna Ametller**

Estudiant de Belles Arts

D'Alemanya a la UB

“Hola. Tu ho sabies, que a Alemanya hi ha més universitats que a l'Estat espanyol on es pot aprendre el català?”. Amb aquesta pregunta em va saludar un company meu un dia de la setmana passada quan vaig arribar al nostre despatx de la UB. Em va presentar un article que va trobar publicat a la *Gaceta Universitaria* del 27 d'octubre. “Mira, aquí diuen que ja a l'any 1911 el romanista alemany Bernard Schädel va fer una classe de llengua catalana a la Universitat d'Hamburg, és a dir, vint anys abans que comencés l'ensenyament del català a la mateixa UB. És ben curiós, no? Per què us interessa tant, el català?”

És una bona pregunta —i a mi, me la fan també els mateixos alemanys quan s'adonen que em dedico a la recerca en sociolingüística catalana. Dins del gran ventall de llengües romàniques, objecte d'estudi a moltes facultats de Filologia a Alemanya, el català ocupa un lloc més aviat marginal. El que és veritat, però, és que en els programes dels cursos de 26 centres alemanys d'ensenyament universitari es poden trobar classes i seminaris de llengua, lingüística, literatura i cultura catalanes.

D'això, jo no me n'havia adonat abans de venir a Barcelona, fa quatre anys. Participava en un programa d'intercanvi organitzat pel DAAD (Servei Alemany d'Intercanvi Acadèmic) en col·laboració amb la UB. Érem un grup de deu noies de diferents ciutats alemanyes i totes estudiàvem Filologia Hispànica o bé traducció del castellà. La majoria de nosaltres només sabia unes quantes paraules en català, i per a nosaltres tampoc no tenia sentit fer-ne un curs, perquè totes les assignatures que havíem d'escollir eren de Filologia Hispànica. A més, el nostre castellà encara podia millorar una mica, i, d'altra banda, no ens confondríem fàcilment si apreníem una altra llengua que s'hi assemblés tant? Però com que el nostre currículum ens obligava a fer un curs de català del Servei

de Llengua Catalana, que, per sort, era gratuït, ens hi vam inscriure. També, com a estudiants de Filologia Hispànica, ens interessava una mica tenir coneixements d'una altra llengua romànica.

Avui no recordo ben bé per què vaig escollir l'horari del matí —un curs de català amb assistència obligatòria a les 8 del matí, de dilluns a dijous; devia estar completament boja! Cada vegada que esperava el Nitbus a la Plaça Catalunya a dos quarts de dues o més tard, em penedia d'aquesta decisió... L'endemà, però, arribava al curs, gairebé sempre amb un quart d'hora o més de retard. Així, almenys, mai no em vaig perdre la famosa sèrie *Una hora en blanc*, que surt al final de cada capítol del *Digui, digui*, i que és tan dolenta que fa molta gràcia.

El millor del curs, però, era el bar que hi havia a l'altre costat del carrer, on anàvem després de la classe a esmorzar. Érem un grup internacional i a vegades ens quedàvem més d'una hora asseguts en una taula petita, discutint sobre temes diversos... i sempre en castellà. Un dia, però, ja al desembre, vam sortir abans, un company alemany i jo, perquè teníem un altre curs a la UB. Des de Sants vam anar a peu a l'edifici central quan, de sobte, ell em va dir: “Avui només parlarem en català, què en penses?” “Bé, si vols”, vaig contestar i vam callar durant uns minuts. Però llavors vam començar, molt a poc a poc, a formular les nostres primeres frases en català, i finalment vam estar xerrant durant més de dues hores al patí de la Facultat. No vam anar a l'altra classe, aquell dia.

I després? Vam començar a mirar la *tele* en català i vam ser uns addictes a una sèrie que emetien a TV3 —*El laberint d'ombres*, que, per cert, era una mica millor que *Una hora en blanc*. La comentàvem entre nosaltres i si no podíem mirar-la entre setmana, miràvem el resum que se'n feia cada dissab-

te o diumenge. També continuàvem amb els cursos de català i el parlàvem amb més gent, amb els companys de pis o de la Facultat. I he de dir que cada vegada m'agradava una mica més. A part d'això, també m'agradava molt aquest noi alemany...

Després de la meva tornada a Alemanya volia, doncs, continuar aprendre català i fer-ne cursos de cultura o literatura. Per algunes amigues sabia que a les seves universitats n'hi havia una oferta bastant àmplia; pensava que a la meua o a la de Mannheim o Karlsruhe, que eren molt a prop, n'hi devia haver també uns quants. Quina decepció, però, quan em vaig adonar que el nivell era massa baix per a mi, que havia estudiat la llengua durant un any al mateix país!

De les 26 universitats alemanyes que ofereixen estudis de català (segons una publicació a la *Zeitschrift für Katalanistik – Revista d'Estudis Catalans* de l'any 2003), 17 només tenen classes d'iniciació a la llengua i cultura d'una durada d'un o dos semestres. Aquestes classes —moltes vegades impartides per un dels 19 lectors catalans que l'Institut Ramon Llull envia a Alemanya— van dirigides sobretot a estudiants que preparen una estada als Països Catalans, la majoria dels quals amb una beca Erasmus. Dels gairebé 3.500 estudiants Erasmus que aquest curs han vingut a les diferents universitats de Barcelona, el 15,97 % són d'origen alemany.

Però ara no us penseu que tots els Erasmus alemanys dominen perfectament el català. En total, a les universitats alemanyes hi ha uns 500 estudiants de llengua catalana. Aquests alumnes provenen majoritàriament de la carrera de Filologia Romànica, és a dir, estudien francès, castellà, italià o, fins i tot, portuguès, i el seu pla d'estudis els obliga a tenir coneixements bàsics d'una o dues llengües romàniques més. I aleshores, per què no esco-

llir el català, si és cert que té molta semblança amb el castellà i també amb el francès, si hi ha pocs alumnes a les classes i s'avança ràpidament, i si, a més, les regions on es parla són tan boniques i interessants?

També hi ha persones que, com jo, per alguna raó o l'altra es van entusiasmar pel català. Per a aquests “obsessionats”, hi ha un grapat de cursos —de literatura, d'història, de lingüística o de traducció— que ofereixen les universitats de Berlín (Universitat Lliure – FU), Bochum, Bremen, Frankfurt, Freiburg, Hamburg, Heidelberg, Colònia i Turíngia (Tübingen). Amb els cursos esmentats es poden obtenir tant crèdits de lliure elecció per a la carrera de Filologia Romànica com, fins i tot, un certificat universitari d'Estudis Catalans (per exemple, a la Universitat Lliure de Berlín- FU).

Aleshores, podríem dir que aquestes són principalment les raons pràctiques que fan que els alemanys optem per estudiar el català? És cert que els motius esmentats són importants i comprensibles; no obstant això, hi ha igualment un vessant més idealista i a la vegada més científic de la catalanística. En l'article “La Filologia romànica alemanya i el seu interès per la llengua

catalana: retrospectiva i balanç”, publicat en el volum 13 dels *Treballs de sociolingüística catalana*, les dues autores, Gabriele Berkenbusch i Christine Bierbach, fan un resum complet de la catalanística a Alemanya. La seva història comença, segons elles, amb el ja esmentat professor Schädel, el qual, a principis del segle XX, va fomentar el català a les universitats d'Hamburg i Halle, va tenir molts contactes amb Catalunya i va rebre becaris catalans a la seva Facultat. Durant les dècades posteriors els estudis catalans a Alemanya es van difondre per tot el país.

L'interès i estudi del català per part dels alemanys, però, és encara més antic i s'inicia ja a l'edat mitjana. L'any 1502, un tal Joan Rosembach, de la ciutat de Heidelberg, va publicar a Perpinyà el *Vocabulari molt profitós per aprendre lo catalan alamaney y lo alamaney catalan*. Aquest diccionari anava dirigit a comerciants que, per vendre les seves mercaderies, viatjaven a tots dos països.

A principis dels anys setanta hi va haver un esdeveniment important per a la lingüística de tot arreu —s'hi va incloure una nova subcategoria: la sociolingüística— i el català oferia un

interessant objecte d'estudi. L'any 1983 es va reunir per primera vegada l'*Associació Germano-Catalana*, la qual té com a objectiu la representació i el foment de la catalanística de manera científica en el territori germanoparlant i, amb aquesta finalitat, organitza diades i col·loquis de llengua catalana, és l'editora de publicacions científiques i fomenta projectes de joves investigadors.

Cal destacar, però, que malgrat el seu elevat interès pel que fa a temes catalans, la romanística alemanya no té un paper decisiu en l'àmbit de la recerca lingüística catalana. Les publicacions alemanyes, en general, no es llegeixen a Catalunya, i a l'inrevés, molts romanistes alemanys, si no s'han especialitzat en català, no llegeixen les publicacions en llengua catalana. Moltes vegades, els lingüistes alemanys dediquen tan sols un temps limitat al català, per exemple a un treball de tesina o de tesi; és, doncs, més aviat un petit “luxe” que els investigadors alemanys ens permetem de tant en tant.

Katharina Wieland
Estudiant de doctorat
Il·lustració: **Anna Ametller**

Zona de lectura

Manuel Vázquez Montalbán

La pàtria dels escriptors la dibuixen els seus lectors. És clar que Manolo Vázquez Montalbán havia traspasat els límits de la nació catalana i de l'Estat espanyol cap a d'altres indrets on els seus escrits també eren referència, des d'Amèrica Llatina fins a Itàlia. MVM és un dels escriptors de la Catalunya del segle xx de més projecció internacional. Escrivia en castellà i en català; cultivava la novel·la, l'assaig, la poesia, però era essencialment un escriptor-periodista compromès, que escrivia allò que molta gent pensava i esperava veure reflectit en lletra impresa. Teresa Pàmies ho ha expressat millor que ningú en dir que MVM ha mort d'una sobredosi de treball al servei de les causes justes. En la meua opinió, Manolo Vázquez Montalbán ha estat un dels cronistes i analistes més lúcids de la Catalunya i l'Espanya de la segona meitat del segle xx.

L'impacte de la sobtada mort de MVM ha colpit el món cultural i polític català, com ja es va demostrar en l'acte celebrat el dia 21 d'octubre a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona, ple

de gom a gom. Va ser un acte cívic i independent de tota instrumentalització per part dels poders públics d'un o altre color. MVM sempre va ser un escriptor lliure i incòmode per al poder. A diferència d'altres intel·lectuals ben disposats a servir a qui mana o paga, MVM havia pres el camí d'una independència carregada d'ironia i de llibertat. El poder desconfia de l'intel·lectual lliure que diu el que vol sense passar pel sedàs. Tanmateix, la ingent quantitat d'articles apareguts a la premsa sobre MVM reflecteixen la seva gran projecció i influència en la societat catalana i, també, espanyola. Era temut pel poder perquè era admirat i reconegut per tants i tants lectors.

Era un escriptor comunista sense necessitat de justificar-se. M'ha sorprès que alguns articulistes hagin caigut en justificacions fora de lloc. Una cosa és que les paraules hagin estat malmeses pels governants. Però això no passa únicament amb el mot *comunista*, també passa amb tants altres com ara *llibertat* o *democràcia*, que es troben

entre les paraules més prostituïdes dels darrers dos-cents anys, particularment per part de suposats demòcrates. El que molesta a alguns (o a molts) del comunisme de MVM és que no fos masoquista, que volgués viure'l en la llibertat i en la felicitat i, sobretot, que l'entengués com una permanent lluita (sense oportunistes o arribismes socialdemòcrates) contra les desigualtats de la societat i contra els abusos del poder econòmic i polític. Aquest comunisme continua tenint totes les raons per romandre en la lluita, de la mateixa manera que continuen tenint sentit totes les causes que sostenen la lluita dels pobles per al seu alliberament.

Miquel Caminal Badia
Professor de Dret Constitucional i Ciència Política

Zona de poesia

SI DE NOU VOLEU PASSAR...

Si de nou voleu passar,
Ariadna tornarà
a mostrar-vos el camí
que us permeti de sortir,
no hi ha laberint més clar.

Les cançons d'Ariadna

Aquest primer vers del poema "Entrada", de *Les cançons d'Ariadna*, va ser l'escollit per donar nom al Primer Simposi Internacional Salvador Espriu, que va tenir lloc els passats 1, 2 i 3 d'octubre a Barcelona i Arenys de Mar, la vila mitificada per l'autor. És una cita especialment afortunada: ens convida a entrar, a tornar a entrar, a

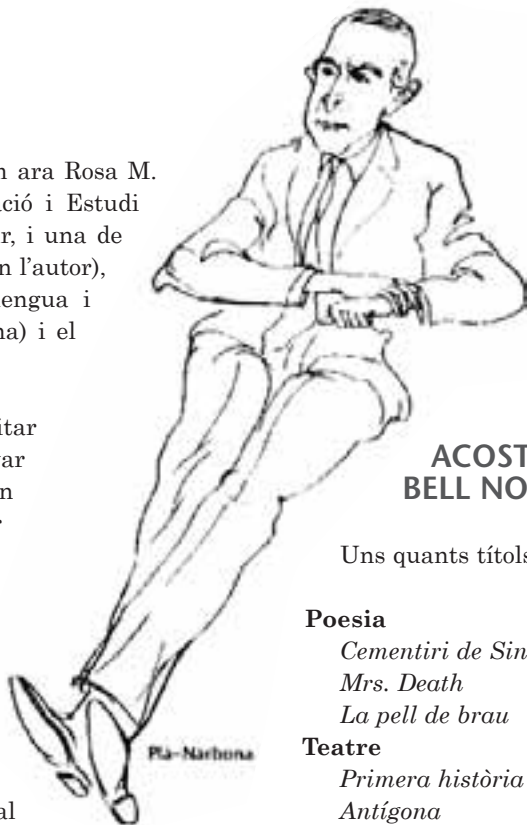
redescobrir, l'obra d'un dels clàssics de la nostra literatura. Una frase que ens fa pensar en un cert oblit, però també en l'absoluta vigència de l'obra espriana...

I SIMPOSI INTERNACIONAL SALVADOR ESPRIU

El Simposi es va dividir en quatre grans àrees temàtiques: els estudis hermenèutics sobre la seva obra, les adaptacions teatrals i musicals dels seus textos, l'edició i la recepció crítica dels seus llibres, i el llegat d'Espriu en els escriptors de la seva època i d'avui. Hi van intervenir, en ponències, comunicacions o taules rodones, estudiosos o

traductors de l'obra d'Espriu, com ara Rosa M. Delor (del Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu, d'Arenys de Mar, i una de les especialistes més destacades en l'autor), Denise Boyer (catedràtica de Llengua i Literatura Catalanes a la Sorbona) i el director teatral, Ricard Salvat.

Però les jornades no es van limitar als estudiosos. Es van acompanyar de dues exposicions que recordaven l'Espriu estudiant: "Salvador Espriu a la Universitat de Barcelona" i "Dos amics de 20 anys. Salvador Espriu- Bartomeu Rosselló-Pòrcel (1930-1938)", que vam poder veure a l'edifici històric de la nostra Universitat. També es va fer, entre altres activitats, un homenatge popular de Sinera al poeta que la va fer universal. L'homenatge va consistir en la lectura popular de textos a la plaça de l'Església d'Arenys de Mar durant dos vespres.

Aquest seguit d'actes, troballes, també de reedicions, posades en escena i concerts han fet que molts ens retrobéssim amb un dels nostres clàssics. Així, doncs, aprofitem per recomanar-vos que passeu, passegeu i, si us atreu, us detureu en l'obra d'Espriu.

ACOSTAR-NOS (DE NOU O DE BELL NOU) A ESPRIU

Uns quants títols essencials d'Espriu...

Poesia

Cementiri de Sinera
Mrs. Death
La pell de brau

Teatre

Primera història d'Esther
Antígona

Prosa

Laia
Les roques, el mar i el blau

... i una nova antologia poètica: *La roda del temps*, edició a cura de Rosa M. Delor, per al Cercle de lectors.

... i Espriu cantat...

Salvador Espriu i Raimon-Espriu (nou de trinca, actuacions en directe de Raimon al Teatre Lliure), tots dos a Picap.

... i una passejada per l'obra d'Espriu? www.arenysdemar.org, Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu (telèfon 937 959 900).

ESPRIU, RENOVADOR I SEMPRE NOU: ELS HAIKUS

En el marc del Simposi es van presentar una seixantena d'haikus (un tipus de poema d'origen japonès) trobats recentment per Sebastià Bonet (nebot de l'autor, responsable del seu llegat literari i professor de Filologia Catalana a la nostra Universitat).

Els poemes podrien haver estat escrits per ser inclosos en l'obra *Per al llibre de Salms d'aquests vells cecs*, recull de poemes publicat l'any 1967. Segons explicà Sebastià Bonet, aquests poemes són doblement importants, ja que, d'una banda, són l'única obra inèdita del poeta, a part de la seva correspondència, i de l'altra, són els únics esborranys existents de les seves creacions, atès que el poeta tenia el costum de trencar-los.

ESPRIU: UN CLÀSSIC ACTUAL I FUTUR

La figura d'Espriu, 20 anys després de la seva mort i quan se'n compleixen 90 del seu naixement, continua sent controvertida, però és, sovint, oblidada, o, com a mínim, ha passat a un segon pla respecte al paper que acostumava a tenir en vida. Indubtablement, podem pensar que això és conseqüència del fet que, per sort, el període històric en què va viure Espriu, i en el qual va assumir un cert paper de "poeta nacional", ha estat sobrepassat.

Però no hi ha cap mena de dubte que la temàtica i l'obra del poeta de Sinera continuen absolutament vigents, i més si tenim en compte el moment polític actual: els seus mites de Sepharad i Konilòsia no han mort, sinó que són absolutament aplicables a la Catalunya i a l'Espanya actuals.

Recordes com ens duien aquelles mans les roses de sant Jordi, la vella claror d'abril? Plovia a poc a poc. Nosaltres, amb gran tedi, darrera la finestra, miràvem, potser malalts, la vida del carrer. Aleshores ella venia, sempre olorosa, benigna, amb les flors, i tancava fora, lluny, la sofrença del pobre drac, i deia molt suaument els nostres petits noms, i ens somreia.

("Les roses recordades", d'*El caminant i el mur*)

Isabel Yglesias i Julià
Estudiant de Dret

Zona de cinema

Anem de festivals: una agenda dels propers festivals celebrats en terres de parla catalana (III)

En els dos darrers números de l'ENXARXA'T vam iniciar un recorregut pels festivals de cinema celebrats arreu de les terres de parla catalana. El panorama va resultar tan ric i divers que ens vam veure obligats a fer una estrictíssima selecció, de manera que vam deixar pel camí un bon grapat d'esdeveniments tan o més interessants que els que finalment van sortir ressenyats. Per mirar de posar-hi remei, us oferim ara una tercera tramesa d'aquest itinerari *cinofilolingüístic* amb una nova selecció de festivals i mostres de cinema d'arreu dels Països Catalans. Ànims, dinamisme i a gaudir de bon cinema!

EUROPFILM-FESTIVAL DE CINEMA DE MALLORCA
Del 30 d'octubre al 6 de novembre de 2003

L'EuropFilm-Festival de Cinema de Mallorca és una iniciativa de Fesyco, associació cultural sense ànim de lucre, en col·laboració amb l'Associació Mallorquina de Promoció Audiovisual. El ventall d'interessos del festival és molt ampli, i inclou premis tant per a curtsmetratges en format cinematogràfic com en vídeo, i també per a sèries i documentals produïts per a la televisió. El certamen dedica igualment una secció a la relació entre cinema i natura, i a més, l'apartat "Finestra oberta" està dedicat íntegrament a la producció cinematogràfica en català. Un bon nombre d'excuses, doncs, per anar a passar una setmana a Mallorca.

15A MARATÓ DE CINEMA FANTÀSTIC I DE TERROR DE SANTS
Del 17 al 22 de novembre de 2003

Aquest any ja en farà quinze que la Marató de Cinema de les Cotxeres de Sants posa a prova la capacitat dels amants del cinema fantàstic per aguantar-se la son. I no és pas que s'avorreixin, en un certament d'atapeïdíssima programació i amb dos dies de curtsmetratges totalment gratuïts. El que passa és que els autèntics bojos del terror no es perden mai "la nit més llarga", l'última del festival, que allarga la projecció de films fins a la sortida del sol. La Marató ofereix, a més, la possibilitat de revisar produccions força recents, com ara *X-Men 2* (2003) o *Minority Report* (2002), al costat d'autèntics clàssics

de la talla de *Hellraiser* (1987) o de l'inefable *Santa Claus conquista a los Marcianos* (1964), de Nicholas Webster.

FESTIVAL INTERNACIONAL D'IMATGE SUBAQUÀTICA DE BARCELONA
22 de novembre de 2003

En aquesta fugaç i extravagant proposta competeixen un munt de disciplines diferents: cinema, fotografia, pintura, audiovisuals didàctics i de creació, etc. Tot plegat amb l'única condició que emboliquem els estris amb el que puguem i ens capbussem per gravar —al mar, s'entén—, no s'hi valen les piscines ni les banyeres! S'hi pot participar com a professional o com a aficionat, o sigui que ja ho sabeu, no teniu excusa: a filmar llobarros!

ANIMAC 2003
Del 26 al 29 de febrer de 2004

Al febrer, la gent de les terres de Lleida ofereix una mostra d'animació que no us podeu perdre: l'Animac. Destinada a difondre els productes audiovisuals d'aquest gènere, la mostra és una finestra oberta a tots els creadors i creadores que desitgin promocionar els seus productes. Si bé hi ha una secció oficial, en la qual només entren les cintes de més qualitat, els organitzadors de la mostra pro-

meten exhibir absolutament tot allò que rebin —això sí, la resta es passa únicament en format VHS a la secció “Animac-Menú”. Així que ja n'esteu assabentats, si sou dels qui els encanta fer anar la Handycam *frame by frame*, aquesta pot ser la vostra oportunitat. No deixeu d'intentar-ho!

No volem acabar aquest itinerari sense referir-nos a la desaparició d'un dels festivals més engrescadors i bojós que s'hagin fet mai a Catalunya

ni enlloc. Efectivament, a hores d'ara podem dir, lamentant-ho molt, que el Cerdanyola va de Cine, certamen quasi dadaïsta consagrat als curts i a la improvisació, no se celebrarà aquest any ni, probablement, en cap altra ocasió. Pel que sembla, tot indica que el desinterès institucional és el màxim responsable de la seva desaparició, i això, creiem, cal denunciar-ho. Entristeix veure com un certamen que havia aconseguit un lloc d'importància dins l'escena nacional i,

fins i tot, estatal, s'esvaeix d'aquesta manera sense tenir en compte l'interès demostrat en passades edicions, tant per part del públic com dels participants. Des d'aquí, doncs, elevem la nostra queixa, esperant que sigui una denúncia i, alhora, un testimoni que esperoni d'altres poblacions a prendre el relleu de Cerdanyola. Com deia aquell: “Que continui l'espectacle!”

Vicenç Tuset
Estudiant de Doctorat

Qui és qui... al cinema?

Qui és... Atom Egoyan?

Nascut al Caire (Egipte) el 1960, Atom Egoyan es va traslladar amb la seva família, d'origen armeni, al Canadà quan tenia tres anys. Als tretze ja escrivia obres dramàtiques, influït per Ionesco, Becket i Adamov. Va començar els estudis de Relacions Internacionals, fins que un bon dia va entrar a la videoteca de la universitat i va descobrir la seva veritable vocació. Autodidacte, mai no ha trepitjat una escola de cine; la seva formació li ve de les moltes hores consumides al pati de butaques. Amb tot just mitja dotzena de llargmetratges estrenats, Egoyan encaixa amb la definició de *director de culte*. En cada pel·lícula ha assumit com a repte constant l'exploració del llenguatge cinematogràfic, amb mons habitats per éssers marginals, on els ambients i els paisatges tan sols són una manera de ressaltar aquesta sensació d'abandonament.

Egoyan va iniciar la seva carrera amb *Next of Kin (Parientes cercanos)* (1984), pel·lícula que planteja una personalitat a través de la mentida. Un jove completament infeliç decideix presentar-se a una família armènia com el fill que anys enrere van donar en adopció, i així s'inicia un joc sinistre de falses identitats i representacions. *Family viewing (La vida en vídeo)* (1987), el seu segon llargmetratge (en què fa la triple tasca d'escriure, muntar i dirigir les seves

pròpies pel·lícules), segueix el camí ja traçat a la seva *opera prima*: un estudi de la família com a nucli representatiu de la societat. *Speaking parts (Guiones cambiados)* (1989) és un film que remou el terreny de la memòria i el desig. Tracta d'una dona guionista que busca en un hotel un actor que interpreti el paper del seu germà difunt. *The adjuster (El liquidador)* (1991) tracta sobre els curiosos hàbits d'un venedor d'assegurances. *Calendar (Calendario)* (1993) és una travessia interior de les relacions entre un fotògraf mig canadenc mig armeni, la seva dona i el guia que els acompanya. *Exòtica* (1994), pel·lícula amb què va assolir la consagració definitiva, està carregada d'absències i sentiments de protecció, en què el director juga amb diferents temps narratius i subratlla la rutina existencial d'uns personatges abocats al record i al desig. *The sweet hereafter (El dulce porvenir)* (1997) basada en una novel·la de Russell Banks, és una faula inserida en una altra faula: el flautista d'Hamelin que investiga el sentiment de culpa del membre d'una comunitat que han perdut els seus fills després de la caiguda d'un autobús escolar en les aigües fredes d'un llac. La pel·lícula va guanyar el Grand Prix al Festival de Cinema de Cannes de 1997. *El viaje de Felicia* (1999) és la pel·lícula més accessible i menys hermètica d'aquest autor. Tracta de la desesperació, la incomu-

nicació i la incapacitat humana per afrontar els problemes més profunds. El film va ser seleccionat per al festival de Cannes de 1999 i també va guanyar l'Espiga de Oro a la Mostra de Cine de Valladolid.

Actualment podem veure a la gran pantalla la seva última pel·lícula, *Ararat* (2002) una de les més controvertides que ha dut a terme fins ara. És una història sobre la veritat i la falsedat, tant en el pla íntim com en d'altres de major escala. Narrada en l'estil el·líptic que constitueix el segell inconfusible d'Egoyan, *Ararat* és al mateix temps una història misteriosa i poderosa que parla de la determinació per buscar la veritat.

Ruth Bruguera del Campo
Estudiant de Sociologia

BRAMS
'Energia'

Discmedi Blau

Davant dels problemes les persones tendeixen a desmoralitzar-se, a creure que no hi ha res a fer. Els Brams volen demostrar amb aquest disc que hi ha motius per a l'optimisme. Tenim recursos per millorar la realitat, però sobretot tenim el més important: energia per fer-los funcionar. Després de la foscor i la dosi de pessimisme d'*Aldea global: Thematic Park*, la banda de Titot retroba l'estil contundent però alhora serà amb *Energia*, el novè disc de la banda, cada cop menys berguedana, que ja té tretze anys d'història.

L'estructura del disc és la mateixa que ha portat els Brams a la primera línia del rock en català tot i el boicot i la censura dels grans mitjans de comunicació: lletres honestes, compromeses i, sobretot, elaborades. Això és precisament el que diferencia els Brams de la resta de grups de rock combatiu: no es tracta d'un grup pamfletari que es limiti a llançar missatges ideològics. No volen dir-nos com hem de pensar, sinó que simplement ens

volent fer pensar. Fins i tot una persona que no coincideixi ideològicament amb ells pot apreciar el treball d'un dels millors lletristes de la música catalana actual. Però mai no oblidem que per damunt de persones compromeses amb el país i el món, les persones són persones. Per tant, la festa i els *bons costums* no han deixat mai de ser presents en les lletres de Francesc Ribera, Titot. De mica en mica —segurament massa a poc a poc, és cert— la qualitat musical del grup ha anat millorant i ara ja està a l'alçada de les lletres. Les músiques continuen sent d'estils variats i s'adapten perfectament al sentiment que vol expressar la lletra de cada cançó: els Brams són un dels pocs grups que quasi sempre parlen de la lletra i després hi posen la música.

El disc llança un missatge d'optimisme per al poble català amb temes com "Energia", un inventari de recursos per al combat, i "No teniu pas prou acer", on diuen "Quan us adonareu que si sempre perdem és perquè sempre hi som", però tampoc no s'oblida del gran imperi mundial, amb una políticament incorrecta però esplèndida "Ploramiques". No hi falta la ja tradicional cançó que parla des de l'autoironia de les conflictives experiències de Titot amb la conducció i la beguda a "Bufar i fer ampolles"; un tema que segueix la tradició iniciada fa molts anys amb "Papa". També hi ha un homenatge a la Patum a "La Plaça". "Què podríem fer?" és una apologia del sexe com a teràpia contra l'avorriment que parteix de la cançó popular catalana. "Ho endevinaràs" és la cançó més enigmàtica del disc. És una cançó d'amor? De combat? Cadascú pot veure-hi el que vulgui. Una de les cançons més contundents d'*Energia* és "Rojo separatista", on es presenta una dualitat: condemnat a ser-ho però també per ser-ho.

En definitiva, el compromís amb la societat i la diversió són perfectament compatibles.

Marc Ortiz
Estudiant de Filologia Catalana

PROPAGANDA PEL FET

Des de la música tradicional de La Carrau fins al *hard-core* d'Habeas Corpus, passant per la música de cantautor de Feliu Ventura i l'*ska* de Skarnio i altres com ara Obrint pas, Cheb Balowski, Ràbia positiva, Kop i Batzak. Tots són exemples de la gran diversitat musical de bandes que són editades per Propaganda pel fet.

Aquest segell discogràfic, de set anys de vida, a poc a poc ha demostrat que les coses poden rutllar aplicant polítiques al marge de les modes que estableixen les grans multinacionals. Busquen grups contestataris i compromesos amb la lluita social, que musicalment puguin anar progressant i que tinguin continuïtat i força sumatòria. Tenen molt clar que el treball amb les bandes ha de ser directe i que ha de prevaler una política de transparència. Així doncs, tan necessari és el segell per al grup com el grup per al segell. D'aquesta manera les dues parts s'impliquen recíprocament en un treball que es pretén que no es limiti tan sols a l'assistència a concerts o a escoltar CD, sinó que produeixi en el públic un moviment de crítica i reflexió. La discogràfica creu en la música com a fenomen d'expressió cultural i com a eina de transformació social i assumeix aquest compromís al marge de les consideracions econòmiques. En tots els seus vessants, Propaganda pel fet treballa per crear un segell plural, crític i subversiu, un reflex de la nostra societat més activa i compromesa.

Anna Serdà
Estudiant de Farmàcia

Ciberzona

WICCAC

El català a Internet, un món virtual

Generació rere generació, la societat catalana ha heretat, defensat i preservat una cultura, unes tradicions i una llengua, tot un patrimoni símbol d'una identitat, que actualment ens ha portat a avançar per un difícil camí, al mateix temps que evolucionen els sistemes de comunicació i les noves tecnologies.

En els darrers anys hem pogut comprovar com, en l'àmbit de les noves tecnologies, Internet ha anat guanyant rellevància, fins al punt que ara és un element primordial de consulta, entreteniment i recerca de centenars de milions de persones d'arreu del món.

Avui dia, es calcula que existeixen més de 9.000 milions de pàgines web, entre les quals gairebé 3 milions són escrites en català. Això voldria dir que és la vint-i-tresena llengua més utilitzada a l'hora d'elaborar llocs web, encara que hauríem de tenir present que l'ús de la llengua a la xarxa també està condicionat per la voluntat dels usuaris en la seva participació activa en aplicacions, com ara els xats, els formularis, els fòrums, els correus electrònics i altres varietats de serveis que s'hi ofereixen.

És un fet que la presència del català a les pàgines web d'empreses i organitzacions és minoritària. Així ho reflecteix Webmasters Independents en Català, de Cultura i d'Àmbits Cívics (WICCAC) a www.wiccac.org amb l'elaboració d'un baròmetre que analitza mensualment l'ús del català a la xarxa en més d'un miler de pàgines web d'empreses i organitzacions amb seu a Catalunya i en altres llocs de parla catalana que pertanyen a 34 sectors d'àmbits diversos.

Analitzant el baròmetre, observem que el sector de cultura general encapçala la llista i supera el 80 % de webs en català. Aquest sector engloba des de les universitats fins als teatres, cercadors, directoris, etc., on trobem uns bons exemples en les versions catalanes de Google (www.wino-mega.com/google.htm) i de Yahoo (www.ct.yahoo.com). Per contra, l'últim lloc del baròmetre, amb un percentatge d'un 0 % d'ús del català, l'ocupen els sectors de l'automòbil i el de les institucions de l'Administració de l'Estat, en què comença a ser inquietant que empreses com ara la Seat (www.seat.es) no recullin en la seva pàgina web ni un mot en català, o institucions com, per exemple, el Senat (www.senado.es) i el Congrés (www.congreso.es) prioritzin l'anglès en comptes d'altres llengües de l'Estat.

Gràcies a les dades trobades per WICCAC, ens és possible comprovar com tan sols una mitjana del 41,88 % de les

empreses i organitzacions tenen present el català a l'hora d'elaborar el seu lloc web. Així mateix, és habitual trobar pàgines web d'empreses catalanes editades únicament en castellà i anglès, cosa que ens mostra una realitat condicionada per la inèrcia de moltes empreses d'arreu de Catalunya a comunicar-se en castellà amb la finalitat d'abastar més destinataris.

Per tal de solucionar el problema, en les administracions que governen en els territoris de parla catalana, s'hauria de plantejar una reflexió sobre els drets lingüístics dels clients catalans, i procurar trobar una solució accessible mitjançant la gran varietat de recursos que avui dia existeixen a la xarxa i que facilitarien la tasca d'obtenir la versió catalana de qualsevol web, com seria el cas del traductor automàtic castellà-català interNOSTRUM (www.internostrum.com).

Enllaços:

Baròmetre de WICCAC sobre l'ús del català a Internet
www.wiccac.org/resum.htm

Articles de La Malla sobre l'estat del català a Internet
www.lamalla.net/digitalia/reflexions

Reflexions sobre la presència del català a la xarxa de la *Revista de Llengua i Dret*
www.eapc.es/publicacions/rld/articles/35-01.htm

Article de Softcatalà sobre "La Salut del català a Internet"
www.softcatala.org/articles/article26.htm

T'agradaria sorprendre amics i familiars en les properes festes nadalenes?

Et suggerim que visitis www.cpnl.org/nadal/index.htm, i ja ho veuràs! T'assegurem que tan bon punt t'hi connectis, et sorprendrà de nou l'esperit nadalenc. T'encantarà la gran varietat de recursos nadalencs que et podràs baixar de manera gratuïta, perquè gaudeixis d'un Nadal ple de felicitacions, cançons, contes, jocs i tota mena d'entreteniments!

Mireia Bargalló
Estudiant de Física

Continuem, com en anteriors números, amb *el conte interactiu*, sabedors que sou lletraferits i lletraferides de mena, i que tan bon punt llegiu l'inici del relat, escrit per Pep Quintana, que us presentem tot seguit, frisareu per agafar la ploma i posar fil a l'agulla. Aquesta vegada el conte comença... Ep, no ens avancem!

Si hi voleu participar, escriviu una CONTINUACIÓ del relat sense acabar de Pep Quintana "Allò que mai no havia d'haver començat", i envieu-nos-la per correu electrònic a enxarxa't@slc.up.edu, o bé adreceu-vos a la Comissió de Dinamització Lingüística del vostre centre i lliureu-la personalment.

El jurat, constituït pels membres del Consell de Redacció d'ENXARXA'T, triarà, d'entre totes les versions rebudes, la continuació guanyadora. L'autor o autora rebrà, com a premi, dues entrades per anar al teatre, i a més, el seu text es publicarà en el número següent de la revista.

Au, animeu-vos, participeu-hi!

"Allò que mai no havia d'haver començat"

FOTO: PEP CARA

Sona insistent el telèfon. I jo encara no hi sóc. Em mig desperto i faig les últimes i més profitoses rebolcades pel llit. I el telèfon no calla. D'un salt em planto davant l'aparell i l'agafo, bon xic irritat. Em surt un "digui" sec, tallant, gruixut. De l'altre cantó m'arriba una veu amiga que amb to discret i mig disculpant-se em diu que allò que mai no hauria d'haver començat avui s'acabarà. Després d'un brevíssim silenci m'afegeix que ara ha de fer cap a Barcelona, on es guanya les garrofes des de no fa gaire, i que al vespre, deslliurat de presses i neguits, em donarà les explicacions que calguin. El sento un pèl allunyat i, coneixent-lo com el conec, haig d'imaginar que em truca des del telèfon mòbil, aquesta joguina d'executiu agressiu i passat per aigua que cada dia guanya més i més adeptes. La conversa, doncs, ha estat curta i sense contingut, una garola sense suc ni bruc, una mena de confabulació. [...]

Se'm fa llarg d'esperar el vespre per saber què caram es cou, què és això que s'ha d'acabar avui i que mai no havia d'haver començat. El meu cap comença a fer tombs, especulacions i entortolligaments...

En Pep Quintana i Riera (Arenys de Mar, 1949) és periodista, escriptor i viatger; en definitiva, té un perfil poli-facètic. D'una banda, ha guiat excursionistes arreu dels Països Catalans al programa *Teledues*, a la segona de TVE, des de l'any 1987 al 1992, i actualment guia també pel nord d'Àfrica i per països islàmics. De l'altra, des de fa ja molts anys, és el referent de tots els escolars de Catalunya que visiten Arenys de Mar fent la Ruta Salvador Espriu, de la qual és guia i "fundador". I això no s'acaba aquí, també és escriptor assidu d'articles d'opinió, columnes i contes al periòdic *El Punt de Girona*, a Vilaweb i també en revistes d'àmbit local. Una altra de les seves facetes és la gastronomia. Com a gran cuiner i menjador, amant de la bona taula, ha publicat llibres sobre la nostra cuina, com ara *Barques i fogons. Del Llobregat a la Tordera* (ed. El Mèdol) o *El Peix a Taula* (ed. Els Llibres del Setciències). També ha escrit contes, com, per exemple, *Conte de Gegants* (ed. Els Llibres del Setciències). Darrerament ha escrit un conte per a la Unió de Pagesos: *Les històries d'en Vermelló i en Llargarut* (ed. Selmar).

Aquí teniu la CONTINUACIÓ guanyadora del relat "Conillets a amagar, amagar" de l'autor Miquel Obiols que va aparèixer en l'anterior número. L'autora d'aquest conte és Montalbà Bori. Enhorabona!

"Conillets a amagar, amagar"

I als cent dotze restants, com que són tots gent estrangera de mal viure, se'ls obre expedient de repatriació i llestos! Què se'n pot fer, sinó, d'una munió de vint-i-tres subsaharians, la majoria acabats d'arribar de Guinea, i sense més ofici ni benefici que el de trafiquejar amb vés a saber què? I els seixanta-set marroquins, què? Quina fila! Ja corrien, ja. I més que correrien amb les vostres bosses a la mà. En canvi, ja ho heu vist, els kurds, de córrer, res, gens ni mica: tots dos s'han amagat a la primera cantonada i allí s'han quedat, ben quiets. Quina colla de valents, deixar que la seva guerra la fem els altres!

Però això s'ha d'acabar! Els governants d'aquest país no ho podem permetre. Perquè, ja em direu què n'hem de fer, de tota aquesta gent, eh? Ah, i em deixava els polonesos!: sis en total si compteu aquell marrec ple de mocs que encara anava a coll. Res, aquests fora, també, que, per ara, no

són a la Unió. Total, en quatre dies els tonem a tenir aquí!

Us n'adoneu, oi? Sí, corren mals temps per a nosaltres, els liberals. Oh, i tant! I el que ens queda per veure, encara. Perquè, què me'n dieu dels tretze peruans que hem arreplegat? N'hi ha cinc que no són sinó criatures. Així que, aquests, de treballar, res de res. I, per tancar la llista, l'últim, el que fa el número cent dotze, també és americà... del nord... Ep! No, home, aquest no, que té visat de turista! A més, posats a concedir una amnistia (que això ja ho aplicaven els romans i sempre et fa quedar bé), mal que mal... Sí, mira, que torni a jugar demà. A veure què fa! Penseu que podria passar que nosaltres, aquí, el féssim fora i ells, allà, el féssin president del país. En aquest cas, tingueu la completa seguretat que pagariem molt i molt cara la nostra insolència. Més que no ens pensem. Fixeu-vos sinó en... en...

En fi, que com deia el savi, posats a triar, val més un mal baptisme que un bon exorcisme.

Marc Cellers

Sota el pseudònim de Marc Cellers s'amaga la Montalbà Bori, que té dues llicenciatures, una en Filologia Catalana i una altra en Filologia Hispànica. Com a lletraferida que és, ha fet diversos tallers d'escriptura. Amb la Mercè Company ha practicat la construcció de personatges; amb el Rubèn Mettini ha incidit en l'elaboració de relats en diversos gèneres literaris; i amb la Glòria Gómez ha après les pautes per fer una novel·la. Amb un dels seus contes ha quedat finalista del Premi Emili Teixidor de 2003, un relat publicat per l'editorial La Busca. Totes les pràctiques d'escriptura que ha realitzat es fan paleses en la continuació d'aquesta història que l'ha fet guanyadora del Conte interactiu d'aquest número d'ENXARXA'T.

Entretesta

En saps?

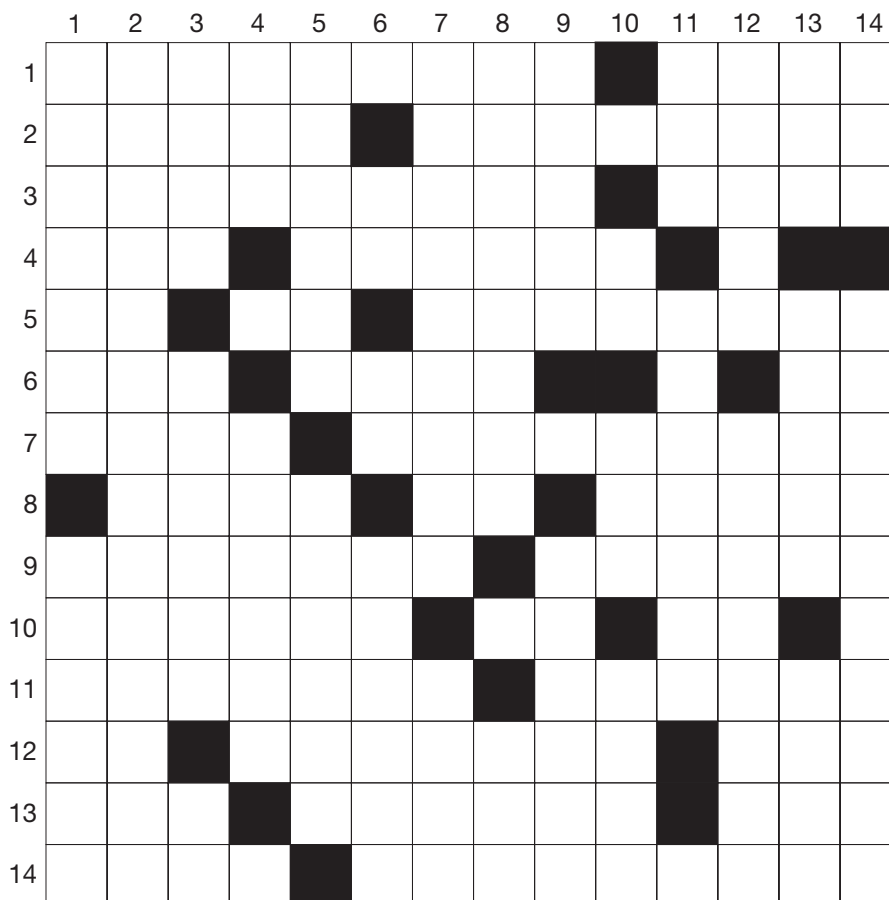
- Quina d'aquestes paraules és un barbarisme?
 - avurrir
 - enfastidir
 - monyó
 - malagradós
- Quina de les següents novel·les no va ser escrita per l'autor Manuel Vázquez Montalbán?
 - Yo maté a Kennedy*
 - El señor de los bonsáis*
 - Lola*
 - El hombre de mi vida*
- Acaba aquesta dita: "Per la primavera, res no és com..."
 - va ser
 - era
 - abans
 - ahir
- Què és *forc*?
 - el masculí de forca
 - la distància entre el polze i l'índex amb la mà ben oberta
 - el masculí de força
 - el porc en mallorquí
- Quan algú fa gala de ser valent, es diu que és:
 - modest
 - xulo
 - pinxo
 - poruc
- Quina de les següents frases no és un palíndrom?
 - Català a l'atac.
 - A Gavà, la gent nega la vaga.
 - Atrapa amb mà i amb mà aparta.
 - A Dénia ve l'Eva i neva.
- Què t'agradaria trobar a la nevera?
 - olives rellenes d'anxova
 - olives farcides d'anxova
 - olives farcides d'anxoa
 - olives rellenes d'anxoa
- Si dic que el Pere m'està inflant el cap, què m'està fent?
 - m'està atolondrant
 - m'està atorollant
 - m'està inflant el cap amb un inflador de pilotes de futbol
 - m'està neguitejant

M. del Mar Barsó Romeu
Estudiant de Geologia

Mots enxarxats

Horitzontals:

1. Igualtat. Moralment lícit. 2. Riu de l'Àfrica. Divinitat oceànica. 3. Relació irada. Agressió. 4. Cub de cares numerades. Devot, que mostra fe. Un. 5. Nou-cents noranta-nou. Article. Al revés, allò que es creua amb un meridià. 6. Moviment involuntari i repetit. Forma original d'un mot. Fòsfor. Dues vocals. 7. Últim pis. Els que investiguen l'origen de les paraules. 8. Soldat vellutat amb accent francès. Anterior al naixement de Crist. Rebuig. 9. Diminut protagonista d'un conte infantil. Espant. 10. Contrastar manuscrits. Interjecció. Ocell monosil·làbic. Un miler. 11. Individus d'alguna de les tribus que, provinents de l'Índia, van emigrar a Occident al voltant de l'any 900. Adulteri. 12. Dos àtoms d'oxigen que no formen molècula. Oculti sota terra. Protuberància facial generalment situada entre la boca i els ulls. 13. Àcid desoxiribonucleic a l'americana. Mineral. Inversemblant anglicisme que designa un equip. 14. Planta quasi ruca. Conjunt de doctrines religioses especialment esteses a Provença que denigraven el cos, el matrimoni i, si les haguessin conegudes, les hamburgueses.

Verticals:

1. No publicada. Temple budista. 2. Accions pròpies de la Xarxa de Dinamització Lingüística. 3. Propi de les costes gregues. Ample conjunt de carrers. La carta més baixa d'un pal. 4. Forma lleidatana de la primera persona del plural del present d'indicatiu del verb *anar*. Aproximadament, 2,71828. En el futur perds l'equilibri. La primera. 5. Que val per tres. Que fa goig. 6. Un. Afirmació. Infusió. Que promou excitació. 7. D'on no en queda res fora. Cap per avall, alenades. 8. Dit de l'art ortodox mancat de personalitat. Vocal. Del revés, efecte d'un revòlver. 9. Ocell caràrid. Mil. Governador romà de les províncies d'orient. 10. Vocal. Societat limitada. Plural d'un metall preciós. Ciutat de Flandes on nasqué l'escriptor Felix Timmermans. 11. Nom de consonant. Reunit. Vocal numèrica. 12. Protagonista de les *Bucòliques* de Virgili. Els que flueixen. 13. Muntanya on fou abandonat Paris. Com a mínim, dos àtoms d'hidrogen i un d'oxigen. Origen del vi. 14. Privat de veure-s'hi. Tendència a contemplar l'ampolla mig buida.

Vicenç Tuset
Estudiant de Doctorat

Respostes

Respostes del concurs Enxarxa't anterior: 1d, 2b, 3d, 4a, 5c, 6a, 7d, 8a, 9c, 10c, 11b, 12b.

La guanyadora va ser Teresa Serarols Roca.

CONCURS Enxarxa't

Què?, no vas participar en el concurs anterior? Doncs sàpigues que et vas quedar sense la possibilitat de guanyar dues entrades per anar al teatre... Ara et donem una altra oportunitat, si vols aprofitar-la, ja ho saps, envia'ns les teves respostes, juntament amb el teu nom i el teu ensenyament, a: enxarxat@slc.ub.edu i participaràs en el sorteig d'entrades per a espectacles de Barcelona. En cas d'empat se sortejaran les entrades. Anima't, tens temps fins al 15 de febrer.

Ús del català a la docència Llengua de les classes: Curs 2000-01¹

Universitat de Barcelona	català 64,8 %	castellà 35,2%
Centre	Català	Castellà
Belles Arts	65,5 %	34,5 %
Biblioteconomia i Documentació	99,2 %	0,8 %
Biologia	74,5 %	25,5 %
Ciències Econòmiques i Empresariales	46,3 %	53,7 %
Dret	43,6 %	56,4 %
Estudis Empresariales	41,9 %	58,1 %
Farmàcia	72,3 %	27,7 %
Filologia	65,2 %	34,8 %
Filosofia	42,5 %	57,5 %
Física.....	73,6 %	26,4 %
Formació del Professorat.....	86,6 %	13,4 %
Geografia i Història	78,3 %	21,7 %
Geologia.....	87,0 %	13,0 %
Infermeria	63,9 %	36,1 %
Matemàtiques.....	80,1 %	19,9 %
Medicina	76,0 %	24,0 %
Odontologia	66,9 %	33,1 %
Pedagogia	71,1 %	28,9 %
Psicologia	56,9 %	43,1 %
Química	69,4 %	30,6 %

Estudiants de fora de Catalunya i participació en cursos de llengua catalana

Curs 2002-03

Estudiants estrangers

1r i 2n cicles	833
Doctorat	776
Postgrau	1.218

Estudiants de programes d'intercanvi d'estada temporal

1r i 2n cicles	1.421
3r cicle	101

Total d'estudiants de fora de Catalunya4.349

Estudiants que han participat...

En els cursos inicials de català	1.177
En la Borsa d'intercanvi lingüístic	150
En les Tutories de suport lingüístic	34

1. Les dades de la llengua de la docència del curs 2002-03 es publicaran en el proper número de l'ENXARXA'T de la primavera de 2004.

L'acollida lingüística dels estudiants de fora de Catalunya a la UB

La Universitat de Barcelona, des del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística i des del Servei de Llengua Catalana, ha desenvolupat un programa per a l'acolliment lingüístic i cultural de l'alumnat que participa en programes d'intercanvi i, en general, de l'alumnat de fora de Catalunya. L'objectiu d'aquestes actuacions és fer compatible l'estada d'aquest alumnat amb l'ús del català a la UB, especialment en la docència, d'acord amb la voluntat d'aquest Vicerectorat i del Claustre Universitari.

Abans d'arribar a la UB

Recursos informatius

El català a la Universitat de Barcelona

www.ub.es/slc/socio/acollida.htm
Web que informa sobre l'ús de les llengües a la UB.

Intercat

www.intercat.gencat.es
Sistema multimèdia interuniversitari per a l'acollida d'estudiants d'intercanvi que conté:

- ❖ **LingCat**
El català a Catalunya: informació sociolingüística sobre la llengua catalana
- ❖ **30 pistes**
Informació cultural sobre Catalunya

Barcelona Centre Universitari (BCU)

www.bcu.cesca.es/catala/frame/frame1.htm

Institut Joan Lluís Vives (IJLV)

www.vives.org/com/llengua/estudia.html

Consell Interuniversitari de Catalunya

www.estudiaracatalunya.net

Recursos formatius

Dins d'Intercat:

www.intercat.gencat.es

- ❖ **Speakcat**
Curs de català de supervivència
- ❖ **Guia de conversa universitària**
(en diferents idiomes)
- ❖ Altres recursos per aprendre català per Internet a:
www.ub.es/slc/ffll/apren/vincles.htm
- ❖ Cursos de català impartits fora de Catalunya
www.ub.es/slc/socio/inflec.htm

Més de 1.000 estudiants estrangers han après català a la UB el curs 2002-03!

Després d'arribar a la UB

Recursos informatius

Sessions informatives presencials sobre la llengua catalana en el marc dels cursos inicials de català

Acolliment cultural

- www.ub.es/slc/borsa
- ❖ Sortides guiades per Barcelona i rodalia
 - ❖ Fitxes d'acolliment cultural: itineraris per recórrer autònomament amb la parella d'intercanvi

Recursos formatius

Cursos inicials de llengua catalana

www.ub.es/slc/ffll/formling.htm
Gratuits i reconeguts com a crèdits de lliure elecció.

Curs de comprensió del català parlat i escrit

www.ub.es/slc/ffll/eurocom.htm
Gratuït i reconegut com a crèdit de lliure elecció.

Centres d'autoaprenentatge

www.ub.es/slc/ffll/servei3.htm
Assistència lliure.

Borsa d'intercanvi lingüístic

www.ub.es/slc/borsa

Tutories de suport lingüístic

(guiatge d'un company d'estudis; reconegudes com a crèdits de lliure elecció)

Intercanvi de conversa

(adreçat a estudiants estrangers)

Intercanvi cultural

(adreçat a estudiants de l'Estat espanyol i iberoamericans)

Vocabularis bàsics de llenguatges d'especialitat

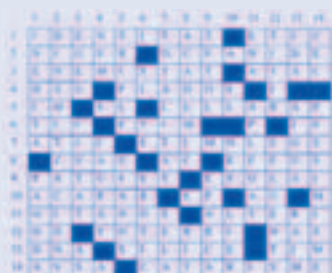
www.ub.es/slc/docum/vocalu.htm
De difusió gratuïta als centres.

Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística

Servei de Llengua Catalana

www.ub.edu/slc
Gran Via de les Corts Catalanes, 585
Tel. 934 035 477

Solució

Quatre paraules amb...

GLISSANDO*

Laia Vaqué i Marc Sora són dos dels components del grup de pop català Glissando*. Després de guanyar el programa *Èxit* i de quedar finalistes en el concurs de maquetes Enderrock 2000, van sorprendre a tothom amb un primer disc —anomenat com la banda— que va obtenir un extraordinari reconeixement per part de la crítica i del públic. Amb *Marclaiantortomarco*, aparegut aquest darrer mes de febrer, han confirmat les millors expectatives i s'han consolidat com un dels grups més personals i, alhora, més exportables de l'escena musical catalana. Han fet concerts arreu de la geografia del país i han aparegut en festivals com ara el FIB i el Primavera Sound, o el Popkomm, a Alemanya.

Glissando és un terme musical que fa referència a un desplaçament continu de to d'una nota a una altra. Per què vau escollir aquest nom?

Laia Vaqué: Vam escollir aquest nom perquè sonorament ens agradava molt i perquè és igual en tots els idiomes. A més, el terme fa referència a la direcció del so, i això ens interessa molt perquè quan fem una cançó pensem quina direcció té, cap a on va, quin és el seu objectiu. La direccionalitat és una cosa que ens obsessiona.

És un tòpic qualificar el vostre estil d'indie pop aeri. Us sentiu còmodes amb aquesta etiqueta?

Marc Sora: Nosaltres no ens identifiquem amb cap etiqueta: Glissando* és Glissando* i s'ha acabat. Però la gent,

quan coneix una cosa nova, necessita posar-la dins d'algun calaix. Pensem que l'han encertat, però una etiqueta mai no ha de ser excloent i si un dia ens ve de gust fer *hardcore* o flamenc ho farem encara que sortim del calaix. Pel que fa a l'aeri, no sabem ben bé d'on surt, però tenim clar que volem fer el primer concert a la lluna.

Heu cantat sempre en català?

LV: En la nostra adolescència, per mimetisme, vam cantar en anglès i en castellà. Però un dia, a la dutxa, cantant cançons infantils en català, vaig dir-me: "hòstia, si a la dutxa canto en català per què he de fer un grup en castellà, en anglès o en xinès!"

MS: Per a nosaltres el català és la llengua més natural, però acceptem que hi hagi grups d'aquí que s'expressin en altres llengües perquè, en definitiva, la música és una cosa molt personal en què cadascú tria el vehicle que li sembla més apropiat.

Nosaltres no ens identifiquem amb cap etiqueta: Glissando* és Glissando* i s'ha acabat.

Quins considereu que són els avantatges i inconvenients de cantar en català?

LV: D'una banda, sents que fas una cosa especial perquè la fas en un idioma que parla poca gent al món, però de l'altra, no tens tanta sortida.

MS: S'han de vèncer molts prejudicis: encara ens trobem amb persones que no ens jutgen com a grup sinó que ho fan únicament i exclusivament pel fet que cantem en català, i automàticament ens descarten. Ja hem tingut ofertes explícites per cantar en castellà i d'aquesta manera poder tenir més sortida al mercat estatal. Però la resposta ha estat no, sense que això impliqui que si un dia ens surt dels pebrots fer un tema en castellà, el fem.

Abans heu parlat de direccionalitat. Cap a quina direcció apunta la vostra música?

LV: Ens agrada expressar i arribar a diferents estats d'ànim. A vegades sentim discos que sempre tracten del mateix, no només pel que fa a la lletra sinó també musicalment. Nosaltres intentem fer cançons variades i aquesta és una de les coses que més ens preocupa quan fem un disc.

MS: Ens agradaria que qualsevol persona pogués sentir-se identificada amb les nostres lletres i ens fascina la capacitat que té la gent de reinventar-ne el significat. No ens agrada fer doctrina amb les lletres, preferim que siguin obertes i que deixin espai perquè la gent pugui divagar.

Esteu treballant en algun nou projecte?

LV: Estem preparant el tercer disc, i tenim previst gravar-lo el pròxim estiu. Ara estem composant i donant voltes a l'assumpte, però ja podem avançar que hi haurà canvis respecte als anteriors treballs.

A part de fer música, us dediqueu professionalment a alguna altra cosa?

LV: Mentalment estem monopolitzats pel tema Glissando*, ara bé, ja que ni de la ment ni de Glissando* podem viure, tots hem de treballar.

MS: El Norto, que és el bateria, fa de cambrer. El Marco treballa a l'Fnac. Jo treballo a una escola i la Laia també.

No és complicat combinar-ho tot?

MS: D'interferències n'hi ha moltes i el nostre somni és poder-nos dedicar exclusivament a això.

LV: Sí, fins i tot la directora del col·legi on treballo m'ha dit avui: "Ostres tu! A veure quan podeu viure del grup i deixar-vos d'històries!"

Anna Serdà

Estudiant de Farmàcia

Albert Solé

Estudiant de Filosofia